

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY BOGDANIEC NA LATA 2021 - 2028

Bogdaniec 2021

Spis treści

I. Wprowadzenie	5
1. Metodyka opracowywania Strategii	6
2. Kontekst planowania strategicznego.....	6
3. Uwarunkowania formalne opracowania Strategii.....	7
4. Spójność z dokumentami strategicznymi.....	11
II. Charakterystyka Gminy Bogdaniec.....	13
2.1. Położenie geograficzne	13
2.2. Układ administracyjny	14
2.3. Sytuacja demograficzna	15
III. Kapitał gospodarczy i społeczny	19
3.1. Infrastruktura i nieruchomości	19
3.2. Rynek pracy	19
3.3. Podmioty gospodarcze	21
3.4. Rolnictwo.....	22
3.5. Bezpieczeństwo publiczne	22
3.6. Opieka zdrowotna	23
3.7. Wykształcenie i oświata.....	24
3.8. Kultura, sport i rekreacja.....	26
IV. Potencjał umożliwiający rozwiązywanie problemów społecznych	27
4.1. Organizacje pozarządowe	27
4.2. Pomoc społeczna.....	28
4.2.1. Świadczenia z pomocy społecznej.....	31
4.2.2. Świadczenia rodzinne	32
4.3. Główne przyczyny trudnej sytuacji niektórych rodzin i osób zamieszkających na terenie Gminy	35
4.4. Zasoby instytucjonalne w zakresie Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	36
V.Diagnoza problemów społecznych i priorytetów Strategii na podstawie badań ankietowych.....	37
5.1. Część diagnostyczna	37
5.2. Obszary strategiczne	42
5.3. Wnioski końcowe z diagnozy	54
5.4. Analiza SWOT.....	55
VI. Misja i wizja Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	57
Cel strategiczny 1. Poprawa jakości życia osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	57
Cel operacyjny 1.1. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy	57
Cele szczegółowe:.....	57
1.1.1. Wspieranie reintegracji społecznej i zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy.....	57
1.1.2. Popularyzacja i rozwój narzędzi ekonomii społecznej	59
Cel operacyjny 1.2. Niwelowanie negatywnych skutków ubóstwa.....	59

1.2.1. Wsparcie osób i rodzin mających problemy z zaspokajaniem podstawowych potrzeb materialnych.....	59
1.2.2. Dbalność o bezpieczeństwo mieszkaniowe rodzin	61
Cel operacyjny 1.3. Przeciwdziałanie uzależnieniom.....	62
Cele szczegółowe:.....	62
1.3.1. Działania profilaktyczne	62
1.3.2. Przeciwdziałanie narkomanii oraz innym uzależnieniom.....	63
Cel operacyjny 1.4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	65
Cele szczegółowe.....	65
1.4.1. Działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.....	65
1.4.2. Ochrona i wsparcie osób doświadczających przemocy w rodzinie	66
Cel strategiczny 2. Poprawa dostępności usług społecznych dla mieszkańców Gminy.....	67
Cel operacyjny 2.1. Wsparcie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży.....	67
Cel operacyjny 2.2. Wsparcie prawidłowego funkcjonowania rodziny	69
Cele szczegółowe:.....	69
2.2.1. Wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.....	69
2.2.2. Wsparcie rodzin wielodzietnych.....	70
Cel operacyjny 2.3. Wsparcie i rozwój usług kierowanych do osób niepełnosprawnych	71
2.3.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.....	71
2.3.2. Wsparcie i rozwój usług wspomagających codzienne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych.....	72
Cel operacyjny 2.4. Wsparcie i rozwój usług kierowanych do seniorów	74
2.4.1. Aktywizacja osób starszych	74
2.4.2. Rozwój usług opiekuńczych wspierających osoby starsze w codziennym funkcjonowaniu.....	75
Cel operacyjny 2.5. Doskonalenie kompetencji zawodowych kadr pomocy społecznej.....	76
Cel strategiczny 3. Integracja społeczności lokalnej	77
Cel operacyjny 3.1. Budowa kapitału społecznego	77
3.1.1. Budowanie poczucia tożsamości ze społecznością lokalną.....	77
3.1.2. Umacnianie relacji społecznych opartych na zaufaniu i odpowiedzialności za kształt społeczności lokalnej	79
Cel operacyjny 3.2. Wspieranie samoorganizacji społeczności lokalnej	80
Cele szczegółowe.....	80
3.2.1. Animacja środowisk lokalnych.....	80
3.2.2. Rozwój współpracy z podmiotami prowadzącymi działalność w obszarze pożytku publicznego	81

Cel operacyjny 3.3. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	82
VII. Sposób realizacji i ramy finansowe Strategii	83
VIII. Monitoring i ewaluacja	85
IX. Ocena ryzyka	86
X. Podsumowanie.....	86
Spisy tabel, wykresów i rysunków.....	877
1.Tabele.....	877
2.Wykresy	877
3.Rysunki	888
Bibliografia	889
Aneks	900

I. Wprowadzenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest podstawą do realizacji wzorów interwencji społecznych podejmowanych w celu poprawy tych stanów oraz zjawisk występujących w obrębie danej społeczności, które mają negatywny charakter. Strategia określa, jak rozwiązywać kwestie społeczne, wskazuje obszary problemowe, priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań. W celu osiągnięcia rezultatów i celów Strategii, planowane do realizacji działania podlegają stałemu monitoringowi i okresowej ewaluacji.

Planowanie strategiczne zakłada myślenie długofalowe, skupione na dążeniu do realizacji określonego strategicznego celu działań – w obszarze Rozwiązywania Problemów Społecznych, jest to przede wszystkim integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, a w konsekwencji zachowanie lub podniesienie spójności społecznej w społeczności lokalnej.

W Strategii uwzględniono zakres problematyki społecznej, który ma swoje źródło w regulacjach normatywnych. W przedstawionym kontekście planowaniem strategicznym objęto następujące dziedziny: wspieranie rodziny, wsparcie osób niepełnosprawnych, zdrowie psychiczne, profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, aktywność i integrację społeczną seniorów, promocję zatrudnienia, reintegrację zawodową i społeczną osób podlegających wykluczeniu społecznemu, wsparcie osób z problemem ubóstwa, problem przestępczości i rewitalizację społeczną.

Wyróżnione dziedziny nie mają charakteru rozłącznego – cechą charakterystyczną są wzajemne powiązania, zarówno w odniesieniu do obszaru funkcjonalnego, jak i na płaszczyźnie podmiotowej. Współwystępowanie u beneficjentów różnych problemów społecznych nakłada na realizatorów polityki społecznej konieczność uwzględniania adekwatnych instrumentów pomocowych. Świadomość przenikania się perspektyw problemowych nakazuje uznać, iż w rozwiązywanie problemów społecznych powinni zostać zaangażowani różni przedstawiciele społeczni – poza przedstawicielami sektora publicznego także przedstawiciele sektora pozarządowego oraz pozostali członkowie wspólnoty samorządowej Gminy Bogdaniec.

Przy rozwiązywaniu problemów społecznych należy położyć nacisk na wykorzystanie dostępnych instrumentów o charakterze innowacyjnym, aktywizującym, w tym z zakresu ekonomii społecznej. Aby można było mówić o angażowaniu członków społeczności lokalnej w proces strategicznego Rozwiązywania Problemów Społecznych, ich udział musi zostać uwzględniony na każdym etapie planowania strategicznego – począwszy od diagnozy, poprzez wybór kierunków priorytetowych, a skończywszy na opracowaniu planu

wdrażania i monitorowania Strategii. Skuteczna strategia to taka, która jest konkretnym instrumentem kierunkowania i programowania działań społecznych. To zbiór reguł, które metodycznie stosowane pozwalają na efektywne działanie, urzeczywistniając jednocześnie sukces podejmowanych przedsięwzięć. Stanowią szansę na skuteczne budowanie i wykorzystanie potencjału w sferze instytucjonalnej i społecznej na rzecz kształtowania ładu społecznego.

1. Metodyka opracowywania Strategii

Obowiązek opracowania Strategii dla Gminy i powiatu nakłada ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹. Wskazuje ona podstawowe elementy Strategii, nie określając szczegółowych zasad dotyczących sposobu opracowania dokumentu. Ostateczną decyzję w tej sprawie pozostawiono samorządom.

W procesie opracowywania Strategii dla Gminy Bogdaniec zastosowano podejście partycypacyjno-eksperckie. Zastosowanie podejścia partycypacyjnego wynika z wymagań stawianych przed samorządami oraz z dostrzegalnej przez przedstawicieli władzy samorządowej potrzeby, aby jak najpełniej angażować przedstawicieli lokalnych społeczności w podejmowanie decyzji.

Partycypacja społeczna, czyli uspołecznienie procesów decyzyjnych poprzez zwiększenie zaangażowania i roli obywateli, to efekt wdrażania konstytucyjnej zasady subsydiarności. Zasada ta ma fundamentalne znaczenie dla budowania współpracy i zapewnienia warunków udziału w życiu publicznym obywateli, najczęściej zrzeszonych w nieformalnych grupach społecznych lub działających w ramach organizacji pozarządowych.

2. Kontekst planowania strategicznego

Dokumentem strategicznym Gminy Bogdaniec jest Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Bogdaniec na lata 2016 – 2023, przyjęta Uchwałą Rady Gminy Bogdaniec Nr XV.105.2016 Z dnia 21 listopada 2016 roku. Dokument ten określa podstawowe kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy w dłuższej perspektywie czasowej oraz wyznacza najogólniejsze wizje Gminy w przyszłości – pożądany obraz, do którego zmierza. Głównym celem tego dokumentu jest zapewnienie możliwie najwyższej, jakości życia mieszkańców. Strategia zakłada analizowanie uwarunkowań, w jakich dany obszar społeczny funkcjonuje i adekwatnie do nich aktualizowanie założeń rozwoju Gminy. Dokument ten pozwala na formułowanie celów rozwoju Gminy krótkoterminowych

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.).

i długookresowych. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych uwzględnia nadrzędną rolę Strategii zrównoważonego rozwoju Gminy Bogdaniec. Elementy kluczowe Strategii wpisują się w obowiązujące kierunki polityki społecznej, które są zawarte w obowiązującej Strategii Rozwoju Gminy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych to dokument wskazujący podstawowe cele i kierunki działań oraz programy funkcjonujące, bądź opracowywane w dziedzinach planowania Strategii, będące średniookresowymi planami wykonawczymi, skonkretyzowanymi do poziomu zadań i działań, ich kosztów oraz harmonogramów realizacji.

3. Uwarunkowania formalne opracowania Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bogdaniec na lata 2021-2028, jest przygotowywana na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z: ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2019 r., poz. 511), ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506), art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1, w powiązaniu z art. 16 b., ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.), które w ramach zadań własnych gminy i zadań własnych powiatu przewidują „opracowanie i realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka” - dla Gminy oraz opracowanie i realizacja Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka po konsultacji z właściwymi terytorialnie Gminami² - na poziomie powiatu.

Na treść Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych obok wyżej cytowanej ustawy o pomocy społecznej mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

1. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133 ze zm.),
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 2009 r. poz. 946),
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020. r poz. 821),

² Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.).

4. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685),
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.),
7. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050),
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.),
9. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1409 ze zm.),
10. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176),
11. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2020. r. poz. 2085 ze zm.),
12. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 ze zm.),
13. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 23 ze zm.),
14. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2020 r. poz. 35 ze zm.),
15. Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1472),
16. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1666 ze zm.),
17. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 ze zm.),
18. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020. r. poz. 808 ze zm.),
19. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020. r. poz. 1575 ze zm.),
20. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020. r. poz. 135),
21. Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53 ze zm.),
22. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266 ze zm.),

23. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256 ze zm.),
24. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351 ze zm.),
25. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.),
26. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 611),
27. Ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia mieszkalnych na wynajem mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (Dz. U. z 2020 r. poz. 508),
28. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1398),
29. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969),
30. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 295),
31. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020. r. poz. 1327),
32. Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020. r. poz. 818),
33. Uchwała Rady Gminy Bogdaniec Nr III.15.2018 z dnia 17 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcie wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023,
34. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1348),
35. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020. r. poz. 1329),
36. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407),
37. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061),
38. Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020. r. poz. 833).
39. Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2030.
40. Program „Rodzina 500+” – systemowe wsparcie polskich rodzin,

41. Program „Dobry Start” – jednorazowe wsparcie finansowe dla dzieci rozpoczynających rok szkolny,
42. Świadczenia rodzinne – zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłków, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze,
43. Program wsparcia rodzin „Za życiem” – wsparcie dla kobiet w ciąży i rodzin,
44. Program „Maluch+” – zwiększenie dostępności terytorialnej i finansowej w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów dzieci (dzieci w wieku do lat 3),
45. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny – zniżki na produkty i usługi oferowane przez partnerów,
46. Program „Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej” – finansowanie zatrudnienia asystentów rodziny i koordynatorów pieczy zastępczej realizujących zadania pracy z rodziną,
47. Program „Mama 4+” – rodzicielskie świadczenie uzupełniające dla matek, które urodziły i wychowały co najmniej 4 dzieci,
48. Program „Posiłek w szkole i w domu” – udzielanie pomocy przez gminy w formie posiłku, zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych,
49. „Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie” – celem programu jest identyfikacja potrzeb, inicjowanie i wzmocnienie uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym osób wykluczonych społecznie; program realizowany przez podmioty zatrudnienia socjalnego,
50. Centra usług społecznych – tworzenie nowych podmiotów (m.in. na bazie ośrodków pomocy społecznej) w celu skoordynowanego i efektywnego świadczenia usług społecznych,
51. Program „Od zależności ku samodzielności” – granty przyznawane w drodze konkursów dla podmiotów realizujących zadania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
52. „Pokonać bezdomność” - program pomocy osobom bezdomnym za pośrednictwem organizacji pozarządowych ubiegających się o granty w ramach ogłaszanych konkursów,
53. Program Oślonowy „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” – celem programu jest wzmocnienie jednostek samorządu terytorialnego w realizacji lokalnych projektów przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
54. „Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych” – program przeznaczony dla organizacji pozarządowych, których działalność statutowa poprawia jakość i poziom życia osób starszych

za pośrednictwem grantów uzyskanych w ramach otwartych konkursów,

55. Program Wieloletni „Senior” – celem programu jest rozbudowa infrastruktury ośrodków wsparcia w środowisku lokalnym oraz zwiększenie miejsc w placówkach „Senior+” (dzienne domy i kluby); program jest przeznaczony dla jednostek samorządu terytorialnego,
56. Program „Opieka 75+” – program przeznaczony dla gmin, a jego celem jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych dla osób w wieku 75 lat i więcej,
57. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
58. Wojewódzki Program na Rzecz Osób Starszych,
59. Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej,
60. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii,
61. Kierunki Rozwoju Polityki Prorodzinnej w Województwie Lubuskim,
62. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2018 – 2021,
63. Wojewódzki Program Pomocy Społecznej,
64. Wojewódzki Program Integracji Społecznej Osób Niepełnosprawnych,
65. Wojewódzki Program Współpracy Województwa Lubuskiego z Organizacjami Pozarządowymi
66. Lubuski Program Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2021 – 2023.

4. Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bogdaniec na lata 2021-2028, jak już wspomniano wcześniej, konstruowana jest zgodnie z logiką kaskadowego układu Strategii i programów. Celem takiej konstrukcji jest spójne podejścia do procesu programowania, zarówno w odniesieniu do relacji Strategii z programami szerszego zasięgu jak i konstruowanymi w jej ramach programami.

W praktyce oznacza to, że długo i średniookresowe programy operacyjne i strategiczne na poziomie krajowym są planami wykonawczymi dla polityk formułowanych na poziomie Unii Europejskiej. Z kolei na poziomie lokalnym programy operacyjne i strategie rozwoju stanowią głównie długo i średniookresowe plany wykonawcze dla polityk formułowanych na poziomie krajowym. Zachowanie spójności niesie ze sobą również korzyści związane z możliwością aplikowania o środki pomocowe z funduszy UE.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bogdaniec wpisuje się w elementy polityki spójności Unii Europejskiej, która ma wspierać rozwój inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu. Jest

to jeden z głównych priorytetów Strategii „Europa 2020”, która zastąpiła „Strategię Lizbońską”. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu koncentruje się na zwiększeniu aktywności zawodowej społeczeństw UE, podnoszeniu kwalifikacji obywateli oraz walce z ubóstwem. W powyższe cele wpisuje się siedem projektów przewodnich (zwanymi także inicjatywami flagowymi) oraz 10 Zintegrowanych Wytycznych dla polityki gospodarczej i zatrudnienia państw członkowskich. Projekty przewodnie składają się z działań realizowanych zarówno na poziomie unijnym jak i krajowym, należą do nich m. in.: „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” oraz „Europejski program walki z ubóstwem”. Na poziomie krajowym Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bogdaniec wpisuje się w dokumenty strategiczne, które powstawały w okresie finalizacji prac nad strategią „Europa 2020”. Wspólną podstawę dla krajowych dokumentów strategicznych stanowi raport „POLSKA 2030. Wyzwania rozwojowe”, w którym wskazane zostały wyzwania rozwojowe stojące przed Polską w perspektywie do 2030 roku. Wśród wyzwań tych wymieniono m. in: sytuację demograficzną, wysoką aktywność zawodową, poprawę spójności społecznej oraz wzrost kapitału społecznego Polski.

W kontekście objętych procesem planowania strategicznego dziedzin Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bogdaniec najważniejszym programem na poziomie krajowym jest „Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020”. Program uwzględnia długofalowe wyzwania związane z globalizacją, rozwojem ekonomicznym, jakością polityk publicznych, zjawiskami demograficznymi, czy inwestycjami w kapitał ludzki. Z kolei na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami są: Strategia Polityki Województwa Lubuskiego na lata 2021-2030 wraz z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubuskiego na lata 2021-2030.

Programowa zgodność Strategii z Programem Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubuskiego na lata 2014-2020, stwarza szansę na uruchomienie montażu finansowego dla realizacji projektów, które stanowią rozwinięcie zadań opisanych w części operacyjnej Strategii. Wśród ważnych instrumentów finansowania projektów należy wymienić Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT), jako zupełnie nowe narzędzie zaproponowane przez Komisję Europejską, przy pomocy którego partnerskie jednostki samorządu terytorialnego mogą realizować wspólne przedsięwzięcia.

II. Charakterystyka Gminy Bogdaniec

2.1. Położenie geograficzne

Gmina Bogdaniec to Gmina wiejska zlokalizowana w powiecie gorzowskim województwa lubuskiego.

Powierzchnia Gminy to 112 km², co stanowi około 9,27% powierzchni powiatu.

Rysunek 1. Gminy powiatu gorzowskiego

Źródło: Związek Powiatów Polskich: www.zpp.pl

Powiat gorzowski ziemski leży w zachodniej części Polski, na północnym skraju województwa lubuskiego. Siedziba władz powiatu ma miejsce w Gorzowie Wielkopolskim, który nie wchodzi w jego skład - ma status miasta na prawach powiatu.

Powiat gorzowski graniczy na północy z powiatem myśliborskim, na wschodzie z powiatami strzelecko-drezdeneckim i międzyrzeckim, na południu z powiatem sulęcińskim, a na zachodzie z Republiką Federalną Niemiec.

Powierzchnia powiatu wynosi ogółem 1 214 km². Zamieszkuje go ok. 71 836 osób, z czego 34,3 % w miastach. Gęstość zaludnienia wynosi 59 osób na km²³.

³ Portal Polska w Liczbach: www.polskawliczbach.pl/powiat_gorzowski

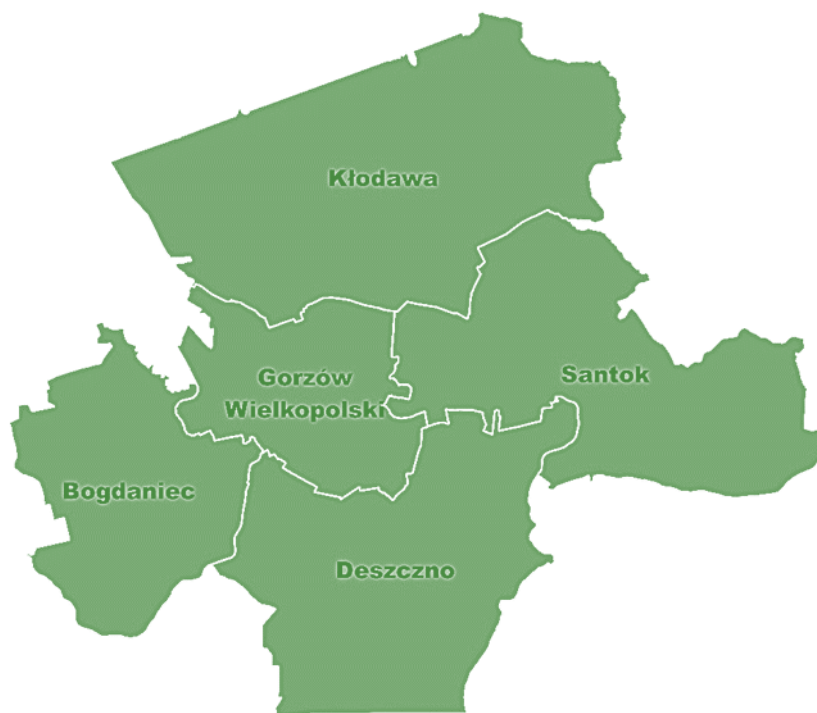
Źródło: www.pfron.org.pl/komunikaty-z-regionu/szczegoly-komunikatu/news/sow-województwie-lubuskim/

Rysunek 2. Powiaty województwa lubuskiego

2.2. Układ administracyjny

Gmina Bogdaniec wchodzi w zasięg Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego (MOF) obejmującego miasto Gorzów (rdzeń) oraz Gminy Bogdaniec, Deszczno, Lubiszyn, Kłodawa i Santok (strefa zewnętrzna). Jednostki te stanowią zwarty obszar, sąsiadujący bezpośrednio z miastem centralnym⁴. Wiąże się to ze wspólnym realizowaniem celów strategicznych, pozyskiwaniem środków na projekty infrastrukturalne. Istotna, w kontekście przynależności do MOF jest także silna urbanizacja gmin przylegających do Gorzowa Wielkopolskiego. Wpływa ona na strukturę zatrudnienia i specyfikę gospodarczą Gminy.

⁴ **Miejski Obszar Funkcjonalny Gorzowa Wlkp. (MOF GW)** rozumie się, jako obszar obejmujący **Miasto Gorzów Wlkp.** oraz **gminy Bogdaniec, Deszczno, Lubiszyn, Kłodawa, Santok i Strzelce Krajeńskie**. Stanowią one strefę o bezpośrednim zasięgu codziennego, wzajemnego oddziaływania – miejsce pracy i zamieszkania, charakteryzujący się silnymi powiązaniami funkcjonalnymi i potencjałem rozwojowym. W ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego został sporządzony dokument „**Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego**” określający cele i sposoby realizacji działań wskazanych gmin dla osiągnięcia ich strategicznych celów rozwojowych: www.gorzow.pl/PL/3367/ZIT_MOF_GW/

Rysunek 3. Obszar Funkcjonalny Gorzowa Wielkopolskiego

Źródło: http://www.gorzow.pl/PL/3367/ZIT_MOF_GW/

W skład powiatu gorzowskiego wchodzi 7 gmin, w tym 5 gmin wiejskich, jedna – miejsko-wiejska i jedna miejska.

Tabela 1. Gminy powiatu gorzowskiego

Gminy wiejskie	Gmina miejsko-wiejska	Gmina miejska
• Bogdaniec • Deszczno • Kłodawa • Lubiszyn • Santok	• Witnica	• Kostrzyn nad Odrą

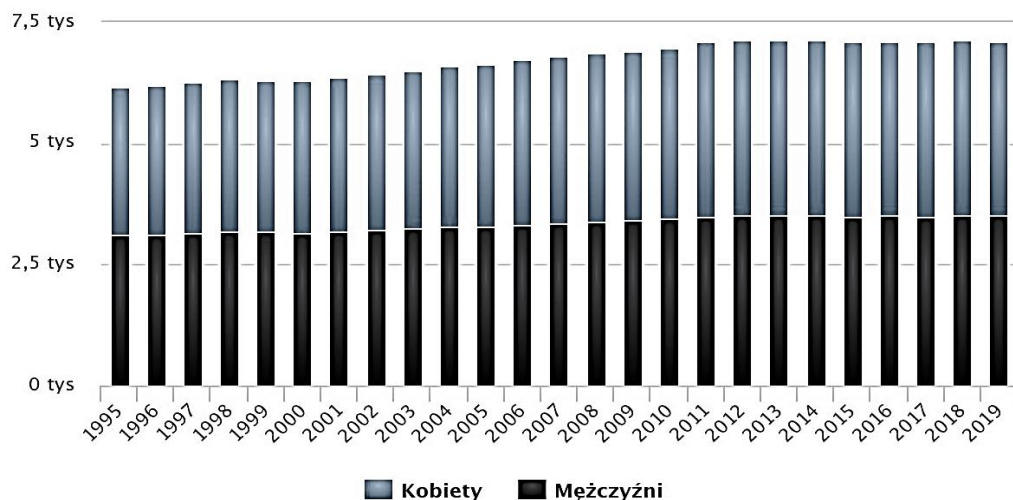
Źródło: www.powiatgorzowski.pl/Gminy-powiatu/

2.3. Sytuacja demograficzna

Według danych uzyskanych z Urzędu Gminy w Bogdańcu, Gmina, na koniec 2019 r. miała 6 998 mieszkańców, a na koniec 2020 roku zamieszkiwało ją 6 991 osób⁵ Warto podkreślić, że w okresie ostatnich 5 lat liczba mieszkańców była porównywalna. Wahania liczby mieszkańców w tym okresie wyniosły maksymalnie 0,2%. Ludność Gminy stanowi około 10% mieszkańców całego powiatu gorzowskiego. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,85 i jest nieznacznie większy

⁵ Dane z Urzędu Gminy w Bogdańcu.

od średniej dla województwa oraz mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju⁶.

Wykres 1. Populacja Gminy Bogdaniec w latach 1995-2019

Źródło: Bank Danych Lokalnych (BDL) GUS

W skład Gminy wchodzi 21 wsi. Najliczniej zamieszkane z nich to: Jenin, Bogdaniec i Łupowo.

Tabela 2. Wykaz ilościowy mieszkańców

Lp.	Miejscowość	Mieszkańcy		
		Pobyt stały	Pobyt czasowy	Razem
1	Bogdaniec	1220	37	1257
2	Chwałowice	316	5	321
3	Gostkowice	105		105
4	Jasiniec	67	1	68
5	Jenin	1646	36	1682
6	Janinek	47		47
7	Jeniniec	366	18	384
8	Jeże	57		57
9	Jeżyki	196		196
10	Krzyszczyna	72	3	75
11	Krzyszczynka	79	3	82
12	Kwiatkowice	233		233
13	Lubczyno	306	1	307
14	Łupowo	819	4	823
15	Motylewo	183	8	191
16	Podjenin	119	5	124
17	Raław	318	2	320
18	Roszkowice	29		29

⁶ Portal: Polska w liczbach: www.polskawliczbach.pl/gmina_Bogdaniec#wiek-mieszkanow

19	Stanowice	357	4	361
20	Wieprzyce	253	3	256
21	Włostów	79	1	80
Ogółem		6867	131	6998

Źródło: Strona Gminy Bogdaniec⁷

Ponad połowę mieszkańców Gminy stanowią kobiety (50,6%), a mężczyźni odpowiednio 49,4%. Średni wiek mieszkańców wynosi 40,1 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa lubuskiego (41,7 lat) oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski (41,9 lat)⁸.

Tabela 3. Struktura mieszkańców Gminy w podziale na płeć i kohorty wiekowe

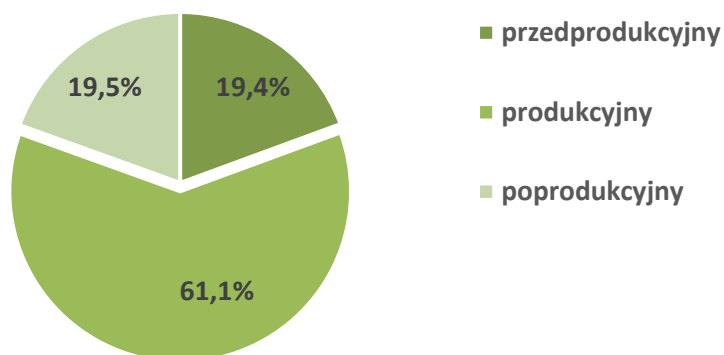
Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-2	114	106	220
3	47	29	76
4-5	69	66	135
6	38	38	76
7	45	34	79
8-12	235	217	452
13-15	116	117	233
16-17	73	73	146
18	34	51	85
19-60	-	1952	4231
19-65	2279	-	
> 61		860	1265
> 65	405		
Razem	3455	3543	6998

Źródło: Raport o stanie Gminy Bogdaniec 2019, s. 6.

W wieku przedprodukcyjnym jest 19,4% mieszkańców, produkcyjnym 61,1%, a poprodukcyjnym 19,5%. Natomiast w całym województwie lubuskim w wieku przedprodukcyjnym jest 18,1%, produkcyjnym 60,3%, a poprodukcyjnym 21,6%.

⁷ www.bogdaniec.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&menu=59&strona=1

⁸ Portal: Polska w liczbach: www.polskawliczbach.pl/gmina_Bogdaniec#podstawowe-informacje

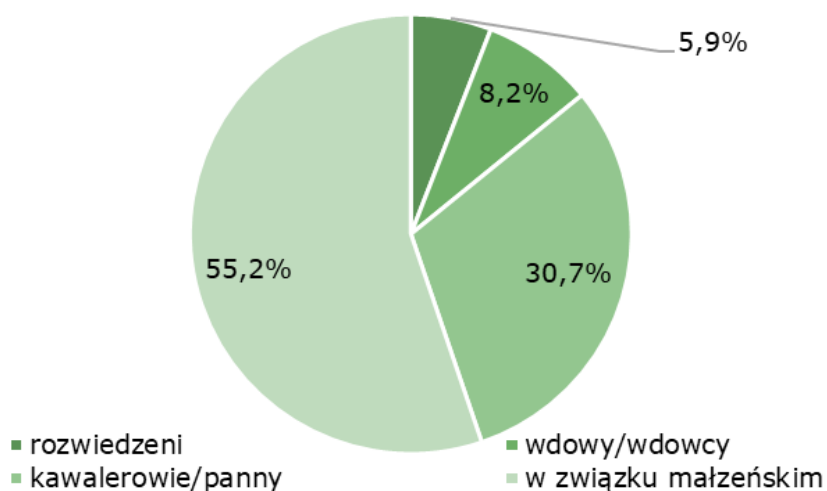

Wykres 2. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych

W 2020 roku zarejestrowano 79 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 82 wymeldowania, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla Gminy Bogdaniec -3.

Spośród wszystkich mieszkańców Gminy 55,1% to osoby pozostające w związkach małżeńskich, 30,7% to osoby stanu wolnego, 8,2% to wdowy/wdowcy, a 5,9% jest rozwiedzionych.

Wykres 3. Stan cywilny mieszkańców Gminy

Źródło: www.polskawliczbach.pl/Gmina_Bogdaniec

W gminie Bogdaniec wyraźnie niższy od wskaźnika wojewódzkiego oraz ogólnopolskiego jest współczynnik dzietności. W roku 2019 wyniósł on 1,22 dziecka na kobietę w wieku 15-49 lat. W województwie lubuskim wynosił on 1,33, a w całej Polsce – odpowiednio 1,42. Nieznacznie wyższy jest także

wskaźników zgonów na 1000 ludności. W gminie Bogdaniec w 2019 r. wskaźnik ten wynosił 11,1, w województwie 10,9, a w Polsce 10,7⁹.

III. Kapitał gospodarczy i społeczny

3.1. Infrastruktura i nieruchomości

W 2020 roku w gminie Bogdaniec oddano do użytku 24 mieszkania (o 5 więcej niż w roku poprzednim)¹⁰. Na każdych 1000 mieszkańców oddano, więc do użytku 2,67 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa lubuskiego (4,09) oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski (5,40).

Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Bogdaniec to 2 032 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypada, zatem 285 mieszkań. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa lubuskiego (372) oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski (380). Warto podkreślić, że 100,0% nowobudowanych mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne.

Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Bogdaniec to 5,68 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa lubuskiego (4,06) oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce (3,78). Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2019 roku w gminie Bogdaniec to 128,70 m²

Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 95,77% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 92,96% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 89,32% mieszkań posiada łazienkę, 75,00% korzysta z centralnego ogrzewania, a 28,40% z gazu sieciowego¹¹. Warto przy tym podkreślić, że wszystkie wskaźniki, za wyjątkiem odsetka gospodarstw przyłączonych do gazu sieciowego są tylko nieznacznie niższe niż wskaźniki wojewódzkie i ogólnopolskie. Przyłącze gazu sieciowego posiada jedynie 28,4% mieszkań w gminie, wobec 56,1% - w województwie oraz 55% - w Polsce.

3.2. Rynek pracy

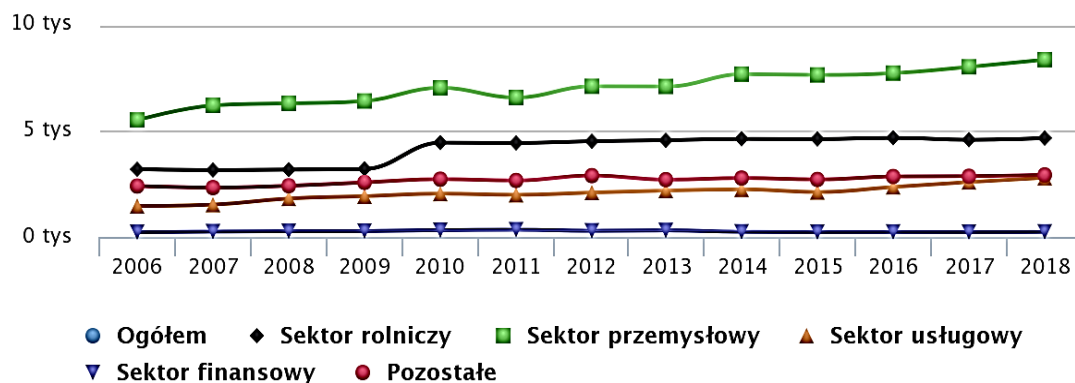
Niemal co czwarty (24,6%) spośród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Bogdaniec w 2018 r. pracował w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 44, 1% mieszkańców pracowało w przemyśle i budownictwie, a 14, 7% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja), a 1, 3%

⁹ Portal: Polska w liczbach: www.polskawliczbach.pl/gmina_Bogdaniec

¹⁰ Dane z Urzędu Gminy Bogdaniec.

¹¹ Portal: Polska w liczbach: www.polskawliczbach.pl/gmina_Bogdaniec

pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości)¹².

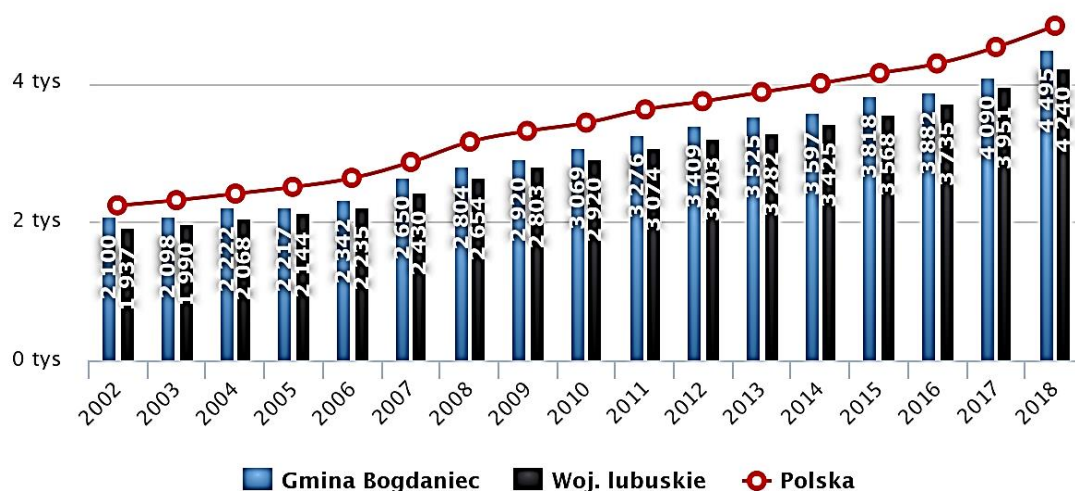

Wykres 4. Liczba pracujących wg sektorów ekonomicznych w gminie Bogdaniec (dane na koniec 2018 r.)

Źródło: www.polskawliczbach.pl/Gmina_Bogdaniec

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Bogdaniec 306 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 16 pracujących przyjeżdża do pracy spoza Gminy Saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi, zatem -290 osób.

W 2018 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Bogdaniec wynosiło 4.495,22 PLN, co odpowiada 93% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce i 94% - wynagrodzenia w województwie lubuskim.

Wykres 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w gminie Bogdaniec w latach 2002-2018

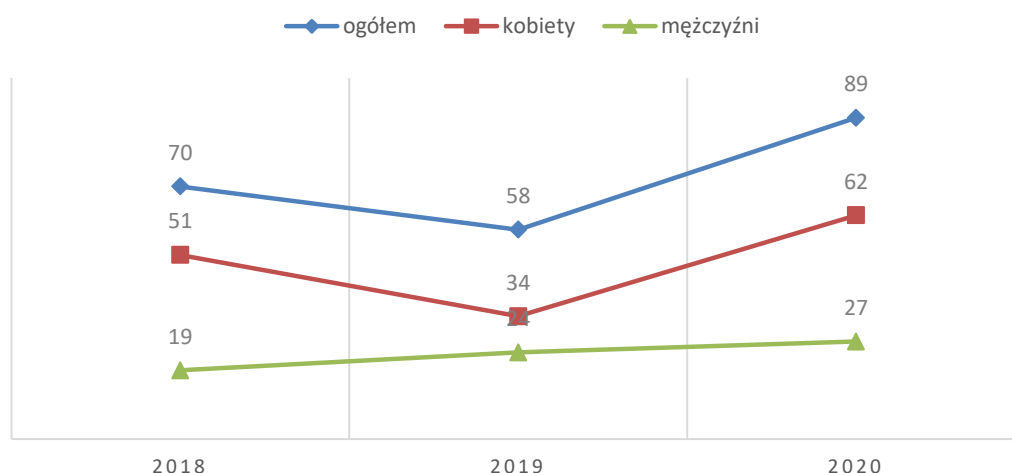
Źródło: Portal Polska w liczbach¹³

Bezrobocie rejestrowane w gminie Bogdaniec wynosiło w 2020 roku 2,4% (3,4% wśród kobiet i 1,5% wśród mężczyzn). Łącznie bez pracy na koniec

¹² Portal: Polska w liczbach: www.polskawliczbach.pl/gmina_Bogdaniec#rynek-pracy

¹³ Portal: Polska w liczbach: www.polskawliczbach.pl/gmina_Bogdaniec#przecietne-miesieczne-wynagrodzenie-brutto

2020 r. było 89 mieszkańców Gminy¹⁴. Warto podkreślić, że stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie w 2019 r. była znacznie niższa niż w województwie lubuskim (4,9%) i w całym kraju (5,2%).

Wykres 6. Liczba osób bezrobotnych w gminie Bogdaniec w latach 2018-2020

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych

3.3. Podmioty gospodarcze

W gminie Bogdaniec w rejestrze CEIDG w lutym 2020 r. działalność prowadziło 498 firm¹⁵.

Według statystyk GUS wynikających opartych na rejestrze REGON niemal 98% podmiotów w gminie to mikroprzedsiębiorstwa (zatrudniające do 9 pracowników). Firm małych (10-49 pracowników) jest 1,9%, a firm średnich (50-249 zatrudnionych) – jedynie 0,5%.

Tabela 4. Wielkość przedsiębiorstw w gminie Bogdaniec w rejestrze REGON (stan na 31 grudnia 2019 r.)

Wielkość/ liczba zatrudnionych	%
Mikroprzedsiębiorstwa (0-9 zatrudnionych)	97,6%
Małe przedsiębiorstwa (10-49 zatrudnionych)	1,9%
Średnie przedsiębiorstwa (50-249 zatrudnionych)	0,5%
Razem	100,0%

Źródło: GUS (przeliczenia własne)

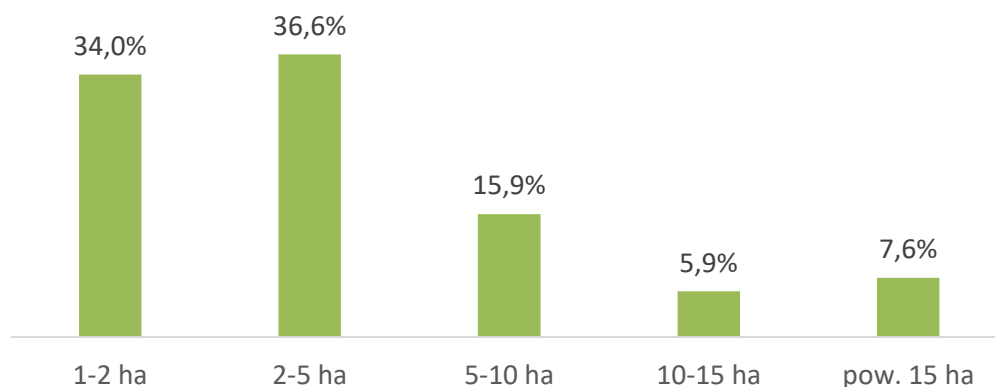
Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Bogdaniec najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (22,5%) oraz budownictwo (20,0%).

¹⁴ Informacja na temat działalności PUP w Gorzowie Wlkp. za okres I-XII 2019 r. (stan na 31.12.2019), s.4.

¹⁵ CEIDG: Dane dla gminy Bogdaniec.

3.4. Rolnictwo

W Gminie Bogdaniec w 2019 roku działało 1 151 gospodarstw rolnych w tym ponad połowę stanowiły małe gospodarstwa (1-5 ha). Gospodarstw o areale równym bądź wyższym niż 10 ha było zaledwie 156, co stanowi 13,6% ogółu.

Wykres 7. Struktura gospodarstw rolnych w 2019 r.

3.5. Bezpieczeństwo publiczne

W 2019 roku teren administracyjny Gminy, podobnie jak w latach minionych, objęty był działaniem Komisariatu II Policji Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie. Zabezpieczenie terenu Gminy pod kątem zagrożeń występujących w ruchu drogowym realizował Wydział Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie Wlkp.

W celu zabezpieczenia mieszkańców przed skutkami zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych jak: powódzie, wichury, katastrofy drogowe, budowlane, epidemie działań gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego.

Do zadań zespołu należało:

- 1) Współdziałanie z instytucjami odpowiedzialnymi za stan bezpieczeństwa,
- 2) Pozyskiwanie sił i środków do likwidacji zagrożeń,
- 3) Monitorowanie stanu zagrożeń i określenia sposobów ich usuwania,
- 4) Zabezpieczenie mieszkańców w środki ochrony osobistej, żywność, transport, dostawę zastępczych źródeł prądu, wody, udrożnienie dróg komunikacyjnych.

Ochrona przeciwpożarowa realizowana była przez dwie jednostki: Ochotniczą Straż Pożarną w Bogdańcu i Ochotniczą Straż Pożarną w Lubczynie. Przy jednostkach funkcjonowały Młodzieżowe Drużyny

Pożarnicze. W 2019 r. obydwie jednostki zrealizowały ponad 180 interwencji (wyjazdów).

Poziom przestępczości w 2019 roku w gminie oszacowano (w oparciu o dane powiatowe) na 130 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 18,35 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa lubuskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Bogdaniec wynosi 69,80% i jest nieznacznie mniejszy od wskaźnika wykrywalności dla województwa lubuskiego oraz nieznacznie mniejszy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Gminy Bogdaniec najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 14,02 (wykrywalność 67%) oraz przeciwko mieniu - 8,40 (wykrywalność 43%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 1,77 (97%), o charakterze gospodarczym - 1,93 (61%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,40 (96%)¹⁶.

3.6. Opieka zdrowotna

W 2019 roku Gmina nie zarządzała żadnym podmiotem leczniczym. Podstawowa opieka zdrowotna realizowana była przez dwa podmioty zewnętrzne:

- 1) *Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Dworcowa” Gorzów Wlkp. – Filia w Bogdańcu,*
- 2) *„DIE” Sp. z o.o. Gorzów Wlkp. - Filia w Bogdańcu,*

Filia „Przychodnia Dworcowa” zlokalizowana była w budynku stanowiącym własność Gminy, drugi NZOZ działał w obiekcie prywatnym.

Opiekę stomatologiczną wraz z protezownią prowadził NZOZ *Prywatny Gabinet Stomatologiczny Brygida Kucharska w Bogdańcu.*

Usługi ginekologiczne świadczone były przez Nowy Szpital Sp. z o.o. Kostrzyn nad Odrą.

Na terenie Gminy działały trzy apteki:

- 1) Apteka „Bogdanka” w Bogdańcu,
- 2) Apteka „ZIKO” w Jeninie,
- 3) Punkt Apteczny w Łupowie.

Ponadto w gminie funkcjonują dwa zakłady rehabilitacji leczniczej.

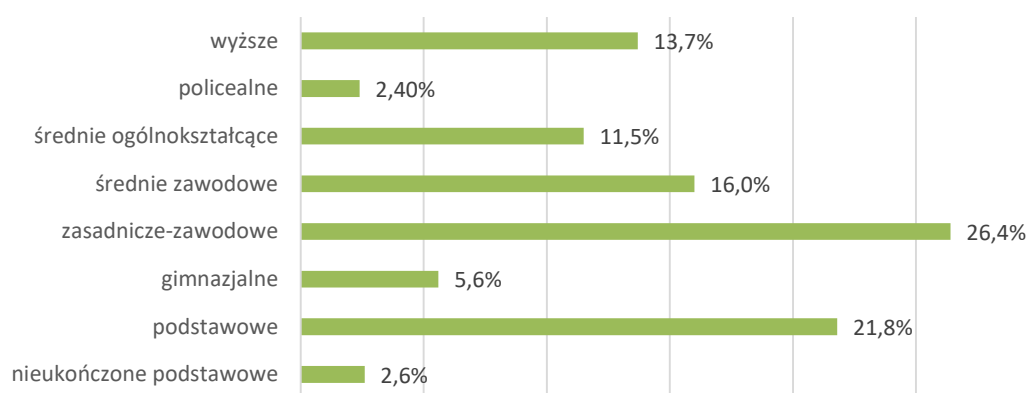
- 1) *REH-MED-usługi fizjoterapeutyczne, świadczone w budynku stanowiącym własność Gminy, umowa z NFZ.*
- 2) *Holistic Agnieszka Miller, działalność prywatna.*

¹⁶ https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Bogdaniec#poziom-przestepczosci

W 2019 r. Gmina przy współpracy z GOPS zrealizowała badania mammograficzne, z badań skorzystało 96 kobiet.

3.7. Wykształcenie i oświata

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 13,7% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,4% wykształcenie policealne, 11,5% średnie ogólnokształcące, a 16,0% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 26,4% mieszkańców Gminy Bogdaniec, gimnazjalnym 5,6%, natomiast 21,8% podstawowym ukończonym. Ponadto 2,6% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

Wykres 8. Wykształcenie mieszkańców Gminy Bogdaniec w świetle wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 r.

Źródło: GUS

Pod względem struktury wykształcenia mieszkańcy Gminy Bogdaniec są porównywalni do średniej wojewódzkiej, ale znacznie gorzej wykształceni od średniej krajowej. Dla porównania wykształcenie średnie lub wyższe w gminie ma 43,6% mieszkańców, w województwie 45,5%, a w Polsce 51,2%.

W wieku tzw. potencjalnej nauki (3-24 lat) w gminie Bogdaniec było (na koniec 2019 r.) 1 765 osób, co stanowi 14,7% ogółu mieszkańców.

Na terenie Gminy funkcjonują 4 szkoły podstawowe, 3 przedszkola, w tym jedno niepubliczne i 4 oddziały przedszkoli publicznych.

Tabela 5. Zestawienie szkół działających w gminie Bogdaniec

Lp.	Szkoła	Adres	Tel.	www	Mail
1.	Szkoła Podstawowa z oddziałem przedszkolnym w Jenińcu	Jenińiec 8 A	95 7510043.	www.facebook.com/Szko%C5%82a-Podstawowa-w-Jeni%C5%84cu-2095963740716601/	sekretariat@spjeninie.pl
2.	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Lubczynie	Lubczyno 55	95 75 10 106	www.splubczyna.pl	sekretariat@lubczyna.pl
3.	Szkoła Podstawowa z oddziałami przedszkolnymi im. H. Sienkiewicza w Bogdańcu	ul. Pocztowa 7 Bogdaniec	95 7510041	www.zsz-bogdaniec.edu.pl	zsbsekretariat@onet.pl
4.	Szkoła Podstawowa im. Włodzimierza Korsaka w Jeninie	ul. Lipowa 1 Jenin	95 7510039	www.spjenin.edupage.org	sekretariat@spjenin.pl

Źródło: Portal Eduranking: www.eduranking.pl/szkoly-bogdaniec-powiat-gorzowski/

Tabela 6. Zestawienie przedszkoli i oddziałów przedszkolnych działających w gminie Bogdaniec

Lp.	Szkoła	Adres	Tel.	www	Mail
1.	Gminne Przedszkole Publiczne w Jeninie	ul. Lipowa 6 Jenin	95 7510015	www.przedszkolejenin.pl	www.ppjenin@wp.pl
2.	Gminne Przedszkole Publiczne w Bogdańcu	ul. Leśna 14 Bogdaniec	95 751 00 46	www.przedszkolebogdaniec.pl	przedszkolebogdaniec@o2.pl
3.	Oddział Przedszkolny SP Lubczyno	Lubczyno 55	95 7510106	www.splubczyna.pl	sekretariat@lubczyna.pl
4.	Oddział Przedszkolny SP Jeninie	Jenińiec 8 A	95 7510043	www.facebook.com/Szko%C5%82a-Podstawowa-w-Jeni%C5%84cu-2095963740716601/	sekretariat@spjeninie.pl
5.	Oddział Przedszkolny SP Bogdaniec	ul. Pocztowa 7 Bogdaniec	95 7510041	www.zsz-bogdaniec.edu.pl	zsbsekretariat@onet.pl
6.	Oddział Przedszkolny SP Jenin	ul. Lipowa 1 Jenin	95 7510039	www.spjenin.edupage.org	sekretariat@spjenin.pl
7.	Niepubliczne Przedszkole „Kraina Dzieciństwa” w Łupowie	ul. Lipowa 12, Jenin		www/krainadziecinstwa.pl/	krainadziecinstwa.lupowo@gmail.com

* Link do strony nie działa

Źródło: Portal Eduranking: www.eduranking.pl/szkoly-bogdaniec-powiat-gorzowski/

Wydatki na oświatę w 2019 roku stanowiły 31,18% budżetu Gminy i zamknęły się kwotą 10 646 799,42 PLN.

3.8. Kultura, sport i rekreacja

Według danych z 2019 w gminie Bogdaniec działała jedna Biblioteka Publiczna posiadająca księgozbiór liczący 13 254 wolumeny¹⁷. W 2019 r. z zasobów biblioteki korzystało 448 czytelników. W gminnej Bibliotece Publicznej w 2019 r. zatrudnionych było 5 osób. Biblioteka posiada na stanie 13 532 pozycji książkowych. W stosunku do roku 2018 księgozbiór wzbogacił się o 597 nowych pozycji oraz 253 pozycji przekazanych w darze. Biblioteka dysponuje jednym z największych w powiecie gorzowskim zbiorów audiobooków w ilości 486 sztuk. Dla porównania w 2008 roku działała jedna biblioteka, która posiadała księgozbiór liczący 5, 096 pozycji książkowych.

Według danych bieżących w gminie Bogdaniec działa 6 klubów sportowych, zrzeszających 141 członków. Zarejestrowano 121 ćwiczących dorosłych: 111 mężczyzn i 10 kobiety. Działa również jeden uczniowski klub sportowy. Aktywnych było 6 sekcji sportowych. Zajęcia sportowe prowadzone były przez trenera (3), instruktora sportowego (4) oraz inne osoby (1).

- 1) Klub Sportowy "Victoria" Stanowice,
- 2) Klub Sportowy "Warta -Jeżyki",
- 3) Klub Sportowy "Zjednoczeni" Jeniniec,
- 4) Klub Piłkarski „GKP Bogdaniec”,
- 5) Klub Sportowy „ACTIVE LIFE” w Jeninie,
- 6) Uczniowski Klub Sportowy "Bogdanka”,
- 7) TKKF „ Zbyszko” w Bogdańcu

Gmina, poza bieżącymi działaniami zakresie kultury i rekreacji, organizuje cykliczne imprezy. Do najważniejszych należą:

- 1) *Rowerowy Rajd Przyjaźni - organizowany corocznie od 2001 r. zarówno po stronie polskiej jak i niemieckiej w ramach współpracy z gminą Petershagen/Eggersdorf. Rowerzyści pokonują odległość 100 km dzielącą obie Gminy;*
- 2) *Lubuskie Święto Chleba – organizowane od 1995 r. (w sierpniu) Dwudniowe Święto odbywa się w miejscowości Bogdaniec;*
- 3) *Święto Pieczonego Ziemniaka - organizowane corocznie w miejscowości Jeniniec;*
- 4) *Żużlowy Puchar organizowany na torze w Stanowicach od 6 lat. Turniej Grand Prix o Puchar Wójta Gminy oraz Turniej Mikołajkowy.*

W dniu 12.06.2018 r. została podpisana umowa na realizację zadania pn. „Budowa i przebudowa infrastruktury turystyczno-kulturalnej na terenie Gminy

¹⁷ Gminna Biblioteka Publiczna w Bogdańcu ul. Dworcowa 5, 66-450 Bogdaniec, telefon: 095 751 05 07 e-mail: biblioteka@bogdaniec.pl

Bogdaniec” Projekt polegał na przebudowie infrastruktury turystyczno-kulturalnej na terenie Gminy Bogdaniec. W ramach projektu założono przebudowę 3 obiektów ogólnodostępnych dla mieszkańców, w miejscowości Podjenin, Lubczyno, Chwałowice¹⁸. Zadanie zostało dofinansowane z „Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”¹⁹.

Ofertę rekreacyjną uzupełniają szlaki rowerowe:

- 1) Szlak nr 4a- niebieski – długości 19,2 km – Gorzów – Chróścik – Raclaw – Bogdaniec (wzgórza morenowe, kompleksy leśne, długie zjazdy z pięknymi zakosami drogi wśród lasów bukowych o typowo górskim charakterze).
- 2) Szlak 4b – niebieski – długości 27,8 km – Gorzów Wlkp.- Wieprzyce – dolina Warty – Gostkowice – Bogdaniec, szlak w dużej części wiodący wałem przeciwpowodziowym nad Wartą, gdzie można zaobserwować niemal o każdej porze roku kaczki, gęsi, rybitwy.
- 3) Szlak nr 5 – czarny – potem zielony i żółty – długości 38,2 km wiodący przez Gorzów Wlkp. – Kłodawa – Mironice – Santocko – jezioro Marwicko – Wysoka – Lubno – Stanowice – Bagdaniec (zróżnicowany przyrodniczo, krajobrazowo i krajoznawczo).
- 4) Szlak nr 8 – zielony – długości 16,2 km Stanowice – Raclaw – Łupowo – Chwałowice – Lubczyno bardzo ciekawy historycznie i różnorodny przyrodniczo²⁰.

IV. Potencjał umożliwiający rozwiązywanie problemów społecznych

4.1. Organizacje pozarządowe

Na terenie Gminy Bogdaniec wg stanu na koniec 2019 r. działalność prowadziły następujące organizacje pozarządowe:

- 1) Stowarzyszenie Przyjaciele Dzieciom przy SP w Jenińcu,
- 2) Klub Seniora „Wrzosi” w Bogdańcu,
- 3) Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły w Bogdańcu,
- 4) Stowarzyszenie „ Pomocna Dłoń”,
- 5) Stowarzyszenie „Razem z dziećmi”,
- 6) Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Podstawowej im. Wł. Korsaka w Jeninie,

¹⁸ Teren rekreacyjny w m. Podjenin, Sala wiejska Chwałowice, Sala wiejska Lubczyno

¹⁹ Wartość dofinansowania: 160 017,00 PLN.

²⁰ Informacje uzyskane z Urzędu Gminy w Bogdańcu.

- 7) *Bogdaniecki Uniwersytet Trzeciego Wieku w Bogdańcu,*
- 8) *Stowarzyszenie Zastępczego Rodzicielstwa Oddział Powiat Gorzowski w Bogdańcu,*
- 9) *Stowarzyszenie Aktywnych „HOMINUM” w Łupowie,*
- 10) *Horse Sports” w Jeninie*
- 11) *Lubuskie Stowarzyszenie Rękodzieła „IWA” w Łupowie,*
- 12) *Krajowe Stowarzyszenie Właścicieli Psów Rasowych,*
- 13) *Klub „EDUKACJA”,*
- 14) *Lubuskie Stowarzyszenie Rozwoju w Jeninie,*
- 15) *Stowarzyszenie „Naprzód Powiat Gorzowski”,*
- 16) *Stowarzyszenie „Przyjaciół Parafii PW. Św. Michała Archaniola w Jeninie”,*
- 17) *Stowarzyszenie „Nasze Kąty”,*
- 18) *Stowarzyszenie „Bocianogród”,*
- 19) *Stowarzyszenie Miłośników Minigolfa „Łączy Nas Minigolf”,*
- 20) *Ognisko Krzewienia Kultury Fizycznej "Zbyszko" Bogdaniec,*
- 21) *Stowarzyszenie „Splecione ręce” Krzyszczyńska,*
- 22) *Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Sportu.*

4.2. Pomoc społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogdańcu ma swoją siedzibę przy ul. Leśnej 11 w Bogdańcu.

GOPS zatrudnia na podstawie umowy o pracę 10 osób, są to:

- 1 – Kierownik ośrodka,
- 2 – Specjalista pracy socjalnej,
- 1 – Starszy Pracownik socjalny,
- 1 – Pracownik socjalny
- 1 - Główna księgowa,
- 1 – Księgowa (1/2 etatu)
- 1 –Asystent rodziny,
- 1 –Referent ds. funduszu alimentacyjnego oraz prac społecznie użytecznych,
- 1 –Inspektor świadczeń rodzinnych,

Na podstawie umowy zlecenie 1 osoba sprzątająca,

GOPS realizuje szereg działań na podstawie aktów prawnych m.in.:

- 1) *Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,*
- 2) *Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15.10.2018 roku w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019 - 2023”,*
- 3) *Ustawa z dnia 18.10.2019 roku o dodatkach mieszkaniowych,*
- 4) *Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 17 kwietnia 2014r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od dnia 1 maja 2014r. do dnia 30 kwietnia 2015r.,*
- 5) *Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych*
Ustawa z dnia 7 września 2007r o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 6) *Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,*
- 7) *Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,*
- 8) *Ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych,*
- 9) *Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego,*
- 10) *Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,*
- 11) *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,*
- 12) *Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,*
- 13) *Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym,*
- 14) *Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia, i instytucjach rynku pracy,*
- 15) *Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych,*
- 16) *Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 roku prawo zamówień publicznych,*
- 17) *Ustawa z dnia 17 grudnia 2004r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych,*
- 18) *Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych,*
- 19) *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 2011r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych,*
- 20) *Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych,*
- 21) *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,*
- 22) *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu*

- czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie,
- 23) Ustawa z dnia 04 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- 24) Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- 25) Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „za życiem”,
- 26) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r., w sprawie realizacji warunków programu „Dobry start”.

Do obowiązków statutowych GOPS należą:

Tabela 7. Główne obowiązki statutowe GOPS

Świadczenia	Odbiorcy świadczeń
Świadczenia związane z pomocą społeczną	Pomoc finansowa Świadczenia finansowe przyznawane na zasadach wynikających z ustawy o pomocy społecznej to: 1) zasiłek stały, 2) zasiłek okresowy, 3) zasiłek celowy, 4) zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie.
	Pomoc niefinansowa Świadczenia niefinansowe udzielane przez Ośrodek Pomocy Społecznej to: 1) schronienie, 2) ubranie, 3) posiłki, 4) usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, 5) praca socjalna, 6) poradnictwo specjalistyczne, 7) interwencja kryzysowa, 8) składki na ubezpieczenie społeczne, 9) składki na ubezpieczenie zdrowotne.
Świadczenia rodzinne i zasiłki dla opiekunów	Świadczeniami rodzinnymi są: 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne, 3) zapomoga wypłacana przez Gminy, na podstawie art. 22a (patrz ustawa o świadczeniach rodzinnych), 4) świadczenia wypłacane przez Gminy na podstawie art. 22b (patrz ustawa o świadczeniach rodzinnych), 5) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, 6) świadczenie rodzicielskie.
Świadczenie wychowawcze (Rodzina 500 plus)	Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu

	dziecka, opiekunowi prawnemu dziecka albo dyrektorowi domu pomocy społecznej - do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia.
Świadczenie dobry start	Świadczenie dobry start przysługuje: 1) rodzicom, opiekunom faktycznym, opiekunom prawnym, rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych, dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych - raz w roku na dziecko; 2) osobom uczącym się - raz w roku.
Jednorazowe świadczenie (Za życiem)	Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka – na jego wniosek. Z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu (które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu), przyznaje się, na to dziecko, jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł.
Fundusz alimentacyjny	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo. W przypadku ukończenia przez osobę uprawnioną szkoły wyższej w trakcie ostatniego roku studiów prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługuje do zakończenia tego roku studiów, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę uprawnioną 25 roku życia.
Dodatki mieszkaniowe i dodatek energetyczny	Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom mieszkającym w lokalach, do których mają tytuł prawny, oraz osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny, jeśli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w przypadku gospodarstwa jednoosobowego (tj. 2100 zł) i kwoty 125% najniższej emerytury w przypadku gospodarstwa wieloosobowego (tj.: 1500 zł). Kwota najniższej emerytury od 1 marca 2020r. wynosi: 1200 zł. Zryczałtowany dodatek energetyczny przysługuje tzw. "odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej", czyli osobie, której przyznano dodatek mieszkaniowy, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Źródło: GOPS w Bogdańcu

4.2.1. Świadczenia z pomocy społecznej

W roku 2020 w porównaniu do roku poprzedniego wzrosły zarazem: liczba przyznanych zasiłków i świadczeń z pomocy społecznej, jak i ich kwota. W 2020 r. przyznano łącznie 18 349 zasiłków z pomocy społecznej tj. o 3,5 tys. więcej niż w roku 2019. Najwyższą liczbę świadczeń w latach 2019 i 2020 stanowiły świadczenia wychowawcze. W 2020 r. było ich 15,6 tys. a rok wcześniej o 3,5 tys. mniej. Kwoty wydatkowane na zasiłki pomocy społecznej w 2020 r. były wyższe o 5,8% niż w roku 2019. Łącznie w 2020 wydatkowano na zasiłki pomocy społecznej 9,669 mln PLN, co jest kwotą wyższą o 1,716 mln.

niż w roku poprzednim. Najbardziej wzrosła kwota świadczeń wychowawczych z Programu Rodzina 500 Plus (o ponad 1,731 mln PLN)²¹. Zmniejszeniu uległa natomiast kwota przyznanych zasiłków stałych. W roku 2020 było to odpowiednio 229,267 tys. PLN, a w 2019 r. o 11,5 tys. PLN mniej.

Tabela 8. Liczba i kwoty świadczeń w gminie Bogdaniec w latach 2019-2020

Rodzaj świadczenia	2019		2020	
	Liczba świadczeń	PLN	Liczba świadczeń	PLN
Zasiłek stały	423	240 807,39	434	229 267,00
Zasiłek okresowy	165	39 324,21	204	45 548,00
Zasiłek celowy (w tym specjalne)	63	16 450,00	48	13 159,58
Zasiłek celowy z rządowego programu „Posilek w szkole i w domu”	629	130 470,00	732	165 774,50
Zasiłek celowy - zdarzenie losowe	1	200,00	4	2 233,00
Dodatek mieszkaniowy i energetyczny	12	3 210,33	5	1 054,15
Świadczenie „Dobry start”	965	289 500,00	941	282 300,00
Świadczenie wychowawcze	12109	6 031 748,00	15600	7 763 590,00
Fundusz Alimentacyjny	432	171 610,00	333	136 564,00
Zasiłek dla opiekuna	48	29 760,00	48	29 760,00

Źródło: Dane GOPS w Bogdaniecu

4.2.2. Świadczenia rodzinne

Odrębnym systemem od świadczeń z pomocy społecznej jest system świadczeń rodzinnych. W skład świadczeń rodzinnych wchodzi: zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego: jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (tzw. becikowe), świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna). Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami jest pierwszym i podstawowym świadczeniem rodzinnym. Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu m.in: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

W roku 2020, w porównaniu do roku poprzedniego, wzrosła kwota, a jednocześnie, zmalała liczba przyznanych świadczeń rodzinnych. Łączna kwota zasiłków rodzinnych wyniosła w 2020 r. 2,151 mln PLN, co było wartością wyższą o 103,5 tys. PLN. Liczba świadczeń rodzinnych w 2020 r.

²¹ Zgodnie ze zmianami wprowadzonymi w Programie „Rodzina 500+”, od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę. Zob. <https://www.gov.pl/web/rodzina/rodzina-500-plus>,

wyniosła 8,4 tys. W porównaniu do roku 2019 zmalała ona o 955 świadczeń. Znacznemu zmniejszeniu uległa wówczas zarówno liczba jak i kwota zasiłku rodzinnego z dodatkami. W roku 2020 było to odpowiednio 5,36 tys. zasiłków na łączną kwotę 628 tys. PLN, a rok wcześniej wypłacono o zasiłków 1 042 mniej zasiłków rodzinnych z dodatkami, a kwota zmalała niemal o 124 tys. PLN.

Tabela 9. Liczba i kwota świadczeń rodzinnych w gminie Bogdaniec w latach 2019 i 2020

Rodzaj świadczenia	2019		2020	
	Liczba świadczeń	PLN	Liczba świadczeń	PLN
Świadczenia rodzinne, w tym:	9373	2 047 359,00	8418	2 150 860,00
Zasiłek rodzinny z dodatkami	6398	751 878,00	5356	627 929,00
Zasiłek pielęgnacyjny	2288	433 861,00	2362	509 438,00
Świadczenie pielęgnacyjne	386	610 879,00	432	789 584,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	77	46 945,00	76	46 740,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	45	45 000,00	29	29 000,00
Świadczenie rodzicielskie	179	158 796,00	163	148 170,00

Źródło: Dane GOPS w Bogdańcu

GOPS w Bogdańcu poza działaniami statutowymi realizuje także wiele działań poświęconych: integracji społecznej, resocjalizacji i zapobieganiu przemocy. GOPS w koordynuje działania prewencyjne i interwencyjne w zakresie:

- 1) przemocy w rodzinie,
- 2) zapobieganiu uzależnieniom,
- 3) monitoringu sytuacji socjalnej osób i rodzin.

Działania te mają charakter międzyinstytucjonalny. GOPS pełni funkcje koordynatora współpracy innych instytucji zaangażowanych w rozwiązywanie problemów społecznych, takich jak:

- 1) policja,
- 2) sądy,
- 3) przychodnie,
- 4) placówki oświatowe,
- 5) organizacje pozarządowe,
- 6) instytucje pieczy zastępczej,
- 7) instytucje rehabilitacji.
- 8) inne instytucje oraz grupy nieformalne (np. wspólnoty lokalne).

W Bogdańcu w ostatnich trzech latach GOPS współpracował z następującymi instytucjami i organizacjami nieformalnymi:

Tabela 10. Zakres współpracy GOPS z innymi instytucjami

Jednostka / organizacja	Zakres współpracy
Policja	Udział w Zespole Interdyscyplinarnym, asysta podczas wizyt w środowiskach zagrożonych.
PFRON	Współfinansowanie projektu dla osób niepełnosprawnych.
Centrum Charytatywne im. Brata Krystyna w Gorzowie Wlkp.	Noclegi dla osób bezdomnych z terenu Gminy, pomoc psychologiczna oraz wydawanie odzieży.
Sąd Rejonowy (Wydział Rodzinny i Nieletnich)	Systematyczny udział służby kuratorskiej w pracach Zespołu interdyscyplinarnego, pomoc/ pośrednictwo przy załatwianiu spraw sądowych.
Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,	Bieżąca współpraca z osobami uzależnionymi, programy pomocy, uczestnictwo w pracach Zespołu interdyscyplinarnego.
Sołtysi	Informowanie GOPS o niepokojących zjawiskach społecznych oraz o rodzinach osobach wymagających wsparcia.
Szkoły podstawowe	Bieżąca współpraca dot. uczniów w kryzysie, wzajemne rozwiązywanie problemów wychowawczych.
Ochotnicze Straże Pożarne	Informowanie o pożarach domów z terenu Gminy, uczestnictwo przedstawiciela GOPS, jako osoby zapewniającej pomoc socjalną rodzinie w kryzysie.
Placówki opieki zdrowotnej	Informowanie o osobach wymagających opieki. Bez zbędnej zwłoki zapewnienie pomocy medycznej dla osób potrzebujących, współpraca z pracownikami socjalnymi w sprawach osób niezaradnych. Wspólne wyjazdy celem sprawdzenia sytuacji zdrowotnej.
Lekarze rodzinni	
Pielęgniarki środowiskowe	
Kościoły oraz związki wyznaniowe	Dystrybucja żywności w ramach programu POPŻ, GOPS kwalifikuje osoby,
Caritas-y działające w obszarze Gminy,	
Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.	Informowanie o bieżącej działalności organów, wskazówki metodyczne, spotkania okresowe z pracownikami Wydziału Polityki Społecznej
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Zielonej Górze	Projekty systemowe, pomoc ROPS w sprawach koordynacji działań związanych ze świadczeniami do lub z państw trzecich.
Powiatowy Urząd Pracy w Gorzowie Wlkp.	Kierowanie osób do CIS, spotkania okresowe, szkolenia dla bezrobotnych,
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp.	Spotkania okresowe, przyznawanie środków na projekty PFRON, piecza zastępcza – koordynacja.
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	Kierowanie informacji o przyznaniu zasiłków pielęgnacyjnych, ubezpieczenia osób wynikających z przepisów prawa. Udział w spotkaniach okresowych.
Wójt Gminy oraz Rada Gminy Bogdaniec	Współpraca w sprawie podopiecznych, projektów, rozwoju placówki, zmian w pomocy społecznej, spotkania wyjaśniające oraz opiniujące,

Źródło: Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogdańcu za rok 2018 i 2019

GOPS zrealizował wszelkie działania statutowe, a także wiele działań o charakterze integracji społecznej, resocjalizacji, zapobiegania przemocy.

W roku 2019 GOPS objął pomocą 221 rodzin w formie świadczeń przyznawanych w ramach zadań zleconych i zadań własnych. Łącznie objęto opieką 460 osób.

Pomocą w postaci pracy socjalnej objęto 259 rodzin, które liczyły 522 osoby.

4.3. Główne przyczyny trudnej sytuacji niektórych rodzin i osób zamieszkałych na terenie Gminy

Główne przyczyny trudnej sytuacji niektórych rodzin i osób zamieszkałych na terenie Gminy Bogdaniec, to:

- 1) niepełnosprawność,
- 2) długotrwała choroba,
- 3) podeszły wiek,
- 4) niskie dochody (ubóstwo)
- 5) bezrobocie,
- 6) alkoholizm.

Tabela 11. Główne przyczyny trudnej sytuacji niektórych rodzin i osób zamieszkałych na terenie Gminy Bogdaniec

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	65	127
bezrobocie	25	43
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	21	62
niepełnosprawność	113	211
długotrwała lub ciężka choroba	168	317
potrzeba ochrony macierzyństwa	0	0
alkoholizm	11	11
bezdomność	3	3
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0
przemoc w rodzinie	1	5
zdarzenie losowe	1	4
sieroctwo	0	0
klęska żywiołowa	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogdańcu za rok 2019

4.4. Zasoby instytucjonalne w zakresie Rozwiązywania Problemów Społecznych

Poniżej przedstawione zostały wszystkie zasoby instytucjonalne w zakresie Rozwiązywania Problemów Społecznych funkcjonujące na terenie Gminy Bogdaniec.

Należą do nich:

- 1) *Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,*
- 2) *Środowiskowy Dom Samopomocy,*
- 3) *Biblioteka,*
- 4) *Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. ,*
- 5) *Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,*
- 6) *Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,*
- 7) *Placówki oświatowe i świetlice wiejskie, organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).*

V. Diagnoza problemów społecznych i priorytetów Strategii na podstawie badań ankietowych

Badania społeczne przeprowadzono w gminie Bogdaniec na podstawie badań ankietowych skierowanych do tzw. lokalnych liderów opinii. W ramach badania rozesłano ankiety do 56 liderów.

Tabela 12. Liderzy opinii, do których skierowano ankietę

Osoby	Liczba
Radni Rady Gmin Bogdaniec	15
Sołtysi wsi	21
Organizacje pozarządowe	6
Dyrektorzy jednostek	9
Ksiądz Proboszcz Parafii w Bogdańcu	1
Pozostali członkowie zespołu niewymienieni powyżej	4

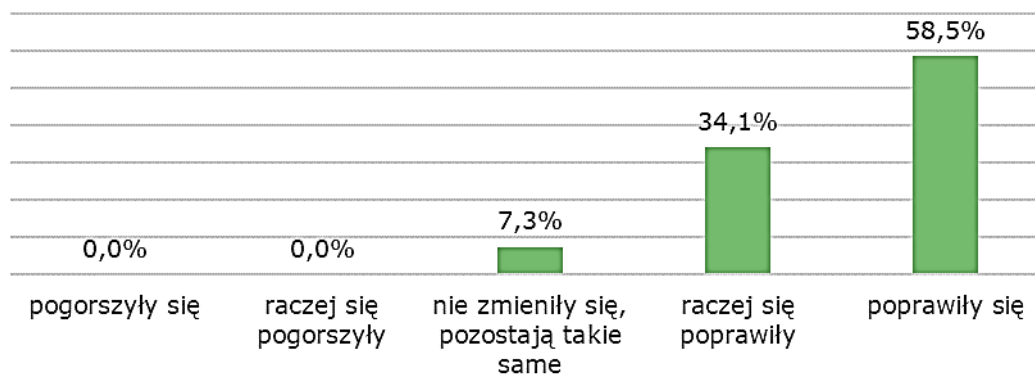
W wyniku badania otrzymano poprawnie wypełnione 43 ankiety.

Ankieta zawierała 22 pytania, w tym 8 pytań otwartych i 11 pytań wielokrotnego wyboru. Została ona podzielona na 2 części:

- 1) *diagnostyczną - w zakresie problemów społecznych mieszkańców Gminy Bogdańca;*
- 2) *pytania uszczegóławiające obszary strategiczne.*

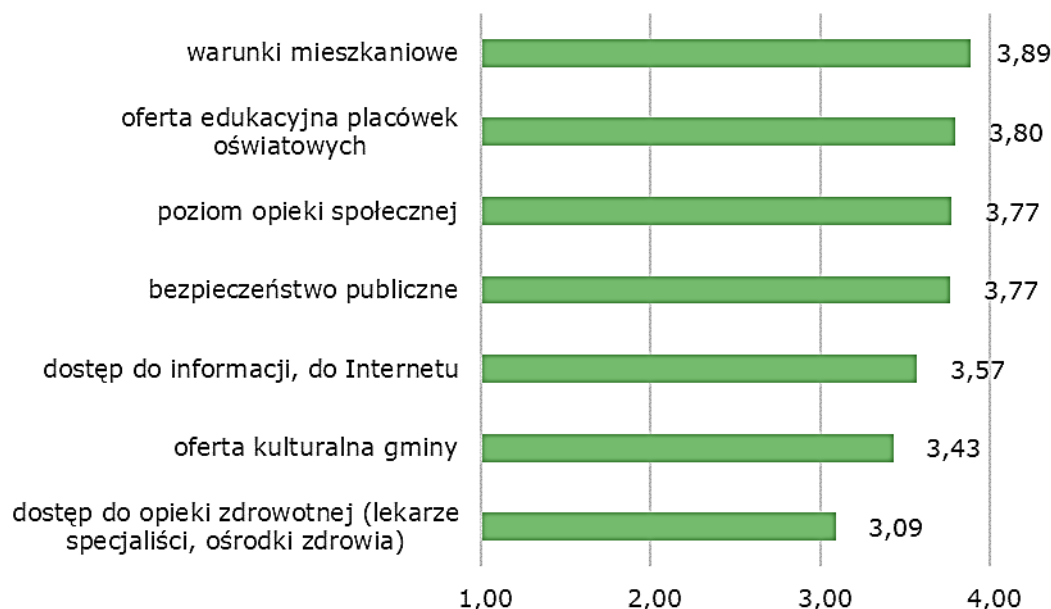
5.1. Część diagnostyczna

Pierwsze pytanie dotyczyło ogólnych warunków życia w gminie w ostatnich latach. W grupie badanych liderów nikt nie ocenił zmian negatywnie. Jako pozytywne zmiany warunków życia wskazało 92% respondentów, a jedynie 7,4% badanych nie ma w tym temacie opinii. Ocena dokonana przez liderów jest, zatem, jednoznacznie pozytywna.

Wykres 9. Jak ocenia Pani/Pan zmiany ogólnych warunków życia w gminie Bogdaniec w ostatnich latach
Źródło: Badania własne GOPS w Bogdańcu

Drugie pytanie (oparte na skali opinii) dotyczyło głównych dziedzin życia w gminie. Respondenci mogli wskazać stopień zadowolenia bądź niezadowolenia z poszczególnych dziedzin życia w gminie. Na podstawie odpowiedzi wyznaczono skalę (średnią ważoną) ocen²².

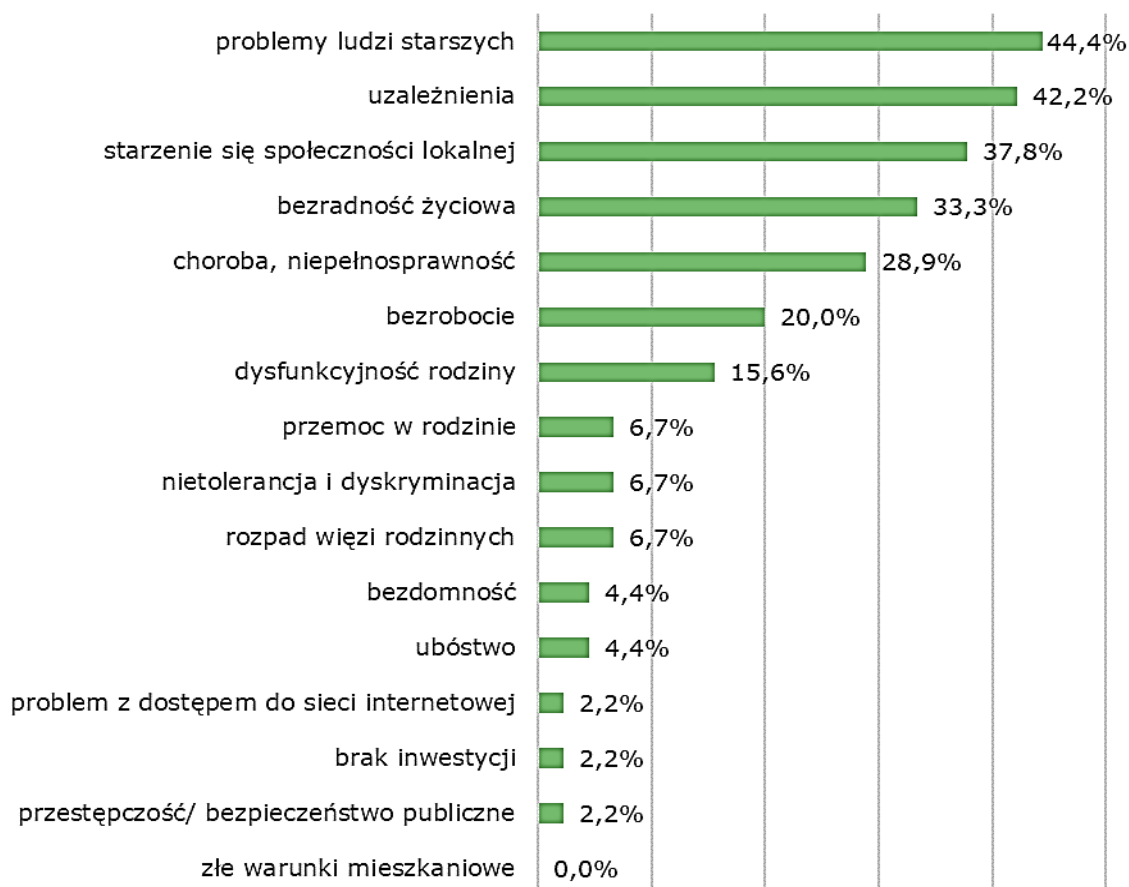
Wykres 10. W jakim stopniu jest Pani/Pan zadowolona/y z następujących dziedzin życia w gminie Bogdaniec
Skala: 1-bardzo niezadowolona/y, 2-niezadowolona/y, 3-niezdecydowana/y, 4-zadowolona/y, 5-bardzo zadowolona/y

Źródło: Badania własne GOPS w Bogdańcu

Najwyżej ocenione dziedziny to: warunki mieszkaniowe, oferta edukacyjna placówek oświatowych, poziom opieki społecznej i bezpieczeństwo publiczne. Indeksy skali odzwierciedlające opinie liderów na powyższe kwestie są zbliżone do wartości 4 (zadowolenie). Pozostałe dziedziny otrzymały indeksy neutralne. Warto jednak podkreślić, że żadna z diagnozowanych sfer życia w gminie nie została przez respondentów oceniona negatywnie.

W kolejnych 5 pytaniach poproszono liderów o szczegółową ocenę problemów społecznych występujących w gminie. Pierwsze z tych pytań dotyczyło ogółu problemów społecznych, które *wymagają szczególnej uwagi*. Najpoważniejsze problemy Gminy to: problemy ludzi starszych, uzależnienia, starzenie się społeczności lokalnej oraz bezradność życiowa części mieszkańców. Najrzadziej, z kolei, wskazywano: złe warunki mieszkaniowe, przestępczość, brak inwestycji, problem z dostępem do sieci internetowej, ubóstwo i bezdomność.

²² Rozkład procentowy odpowiedzi, aneks, tabela A1.

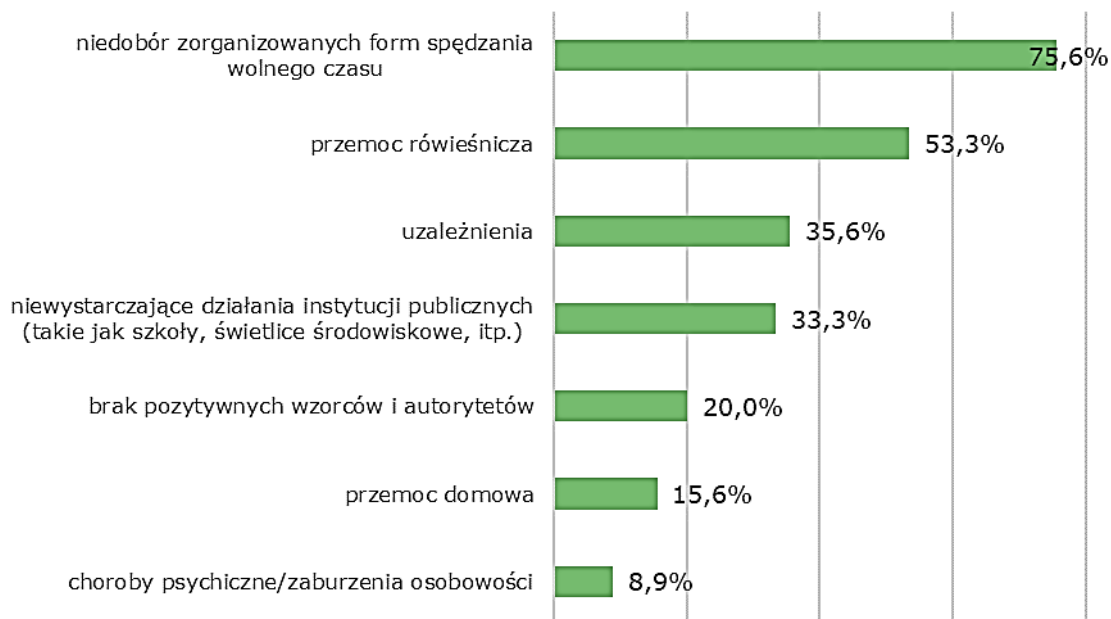
Wykres 11. Które problemy społeczne występujące na terenie gminy Bogdaniec, Pani/Pana zdaniem wymagają szczególnej uwagi

* Odsetki nie sumują się do 100% (wielokrotne odpowiedzi)

Źródło: Badania własne GOPS w Bogdanicy

Odpowiedzi na powyższe pytanie utworzyły hierarchię problemów, którymi w ramach Strategii należy zająć się w pierwszej kolejności oraz tych, których zasięg, zdaniem indagowanych liderów, nie jest wielki.

Kolejne pytania dotyczyły problemów określonych kategorii społeczno-demograficznych mieszkańców Gminy Bogdaniec. Pierwszą spośród tych kategorii są dzieci i młodzież. Głównym problemem najmłodszej grupy mieszkańców Gminy jest w opinii badanych niedobór zorganizowanych form spędzania czasu wolnego. Problem ten wskazało aż $\frac{3}{4}$ respondentów. Poważnym problemem jest również przemoc rówieśnicza (wskazana przez ponad połowę respondentów), a w mniejszym stopniu problemami najmłodszych mieszkańców gmin są: niewystarczające działania instytucji publicznych oraz brak pozytywnych wzorców i autorytetów.

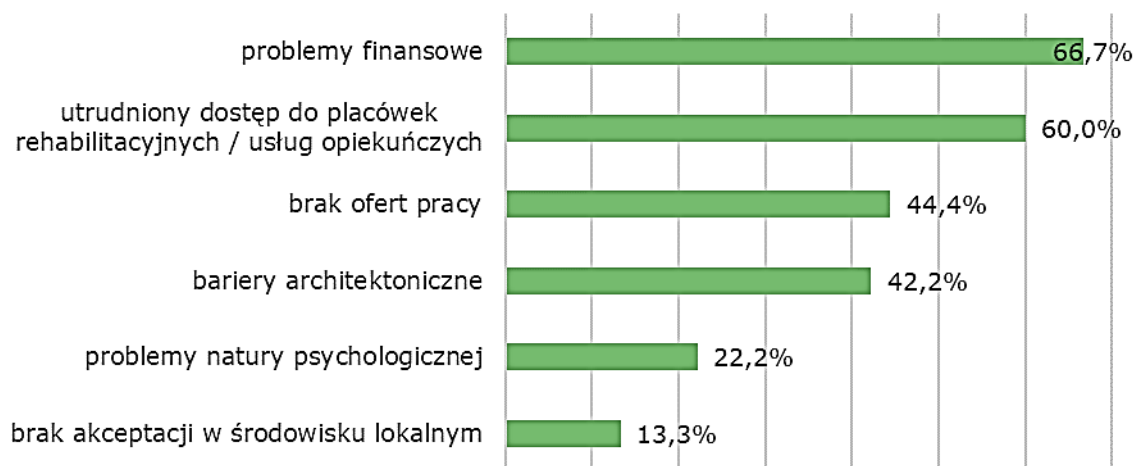
Wykres 12. Które problemy społeczne dzieci i młodzieży, występujące na terenie gminy Bogdaniec, Pani/Pana zdaniem wymagają szczególnej uwagi

* Odsetki nie sumują się do 100% (wielokrotne odpowiedzi)

Źródło: Badania własne GOPS w Bogdanicu

Problem „ubogiej” infrastruktury czasu wolnego charakteryzuje niemal wszystkie Gminy wiejskie. W obecnym czasie został on dodatkowo wzmocniony ograniczeniami pandemicznymi. Natomiast problem przemocy rówieśniczej w większym stopniu dotyczy młodzieży zamieszkującej wielkie miasta niż młodzieży wiejskiej. Wydaje się, że to właśnie ten problem powinien być jednym z priorytetów tworzonej Strategii.

Kolejną kategorią społeczno-demograficzną w badaniu są osoby z niepełnosprawnościami. Zdaniem liderów społecznych szczególną wagę mają takie problemy tej grupy, jak problemy finansowe i utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych, a w mniejszym stopniu problemami są również: brak ofert pracy i bariery architektoniczne.

Wykres 13. Które problemy społeczne osób z niepełnosprawnościami, występujące na terenie gminy Bogdaniec, Pani/Pana zdaniem wymagają szczególnej uwagi

* Odsetki nie sumują się do 100% (wielokrotne odpowiedzi)

Źródło: Badania własne GOPS w Bogdaniecu

Problemy finansowe osób z niepełnosprawnościami są wywołane głównie przez brak ofert pracy dla tej kategorii społecznej. Problem ten nasila się zwłaszcza w środowisku wiejskim. Środowisko to także determinuje utrudniony dostęp do placówek medycznych i rehabilitacyjnych, które ulokowane są w wielkich miastach. Co istotne, badani niezmiennie rzadko wskazywali na uprzedzenia skierowane do osób z niepełnosprawnościami. Jedynie co szósty z nich stwierdził, że osoby takie napotykają na brak akceptacji w środowisku lokalnym. Niski stopień uprzedzeń w gminie może być potencjałem do działań integrujących osoby niepełnosprawne ze środowiskiem lokalnym. Działania te powinny być, zatem, jednym z głównych celów Strategii.

Kolejną kategorię społeczną mieszkańców Gminy, którzy borykają się z poważnymi problemami są seniorzy. Warto przy tym podkreślić, że proces tzw. starzenia się społeczeństwa, stale zwiększa tę grupę w społeczeństwie. Szczególnie ważne są zdaniem badanych dwa problemy osób starszych: zdrowie i samotność. W mniejszym stopniu liderzy wskazali na takie problemy, jak: problemy finansowe, brak ofert spędzania czasu wolnego oraz brak odpowiedniej opieki medycznej. Możliwości organizacyjno-finansowe Gminy wiejskiej, jaką jest Bogdaniec są w znacznym stopniu ograniczone. Jednak jest to problemem, który można zniwelować niemal „bezkosztowo”. Czynnikiem decydującym w tym względzie integracja na poziomie sąsiedzkim, parafialnym, na poziomie organizacji pozarządowych i organizacji nieformalnych.

Wykres 14. Które problemy społeczne osób starszych, występujące na terenie gminy Bogdaniec, Pani/Pana zdaniem wymagają szczególnej uwagi

* Odsetki nie sumują się do 100% (wielokrotne odpowiedzi)

Źródło: Badania własne GOPS w Bogdańcu

5.2. Obszary strategiczne

Respondentów zapytano także o 7 obszarów tworzonej Strategii:

- 1) *wspieranie rodzin;*
- 2) *bezpieczne społeczeństwo;*
- 3) *wysoka aktywność zawodowa;*
- 4) *troska o kondycję zdrowotną;*
- 5) *przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności;*
- 6) *wysoki poziom świadomości i aktywności społecznej mieszkańców w każdym wieku;*
- 7) *skuteczny system społecznego wsparcia oraz integracja środowiska lokalnego.*

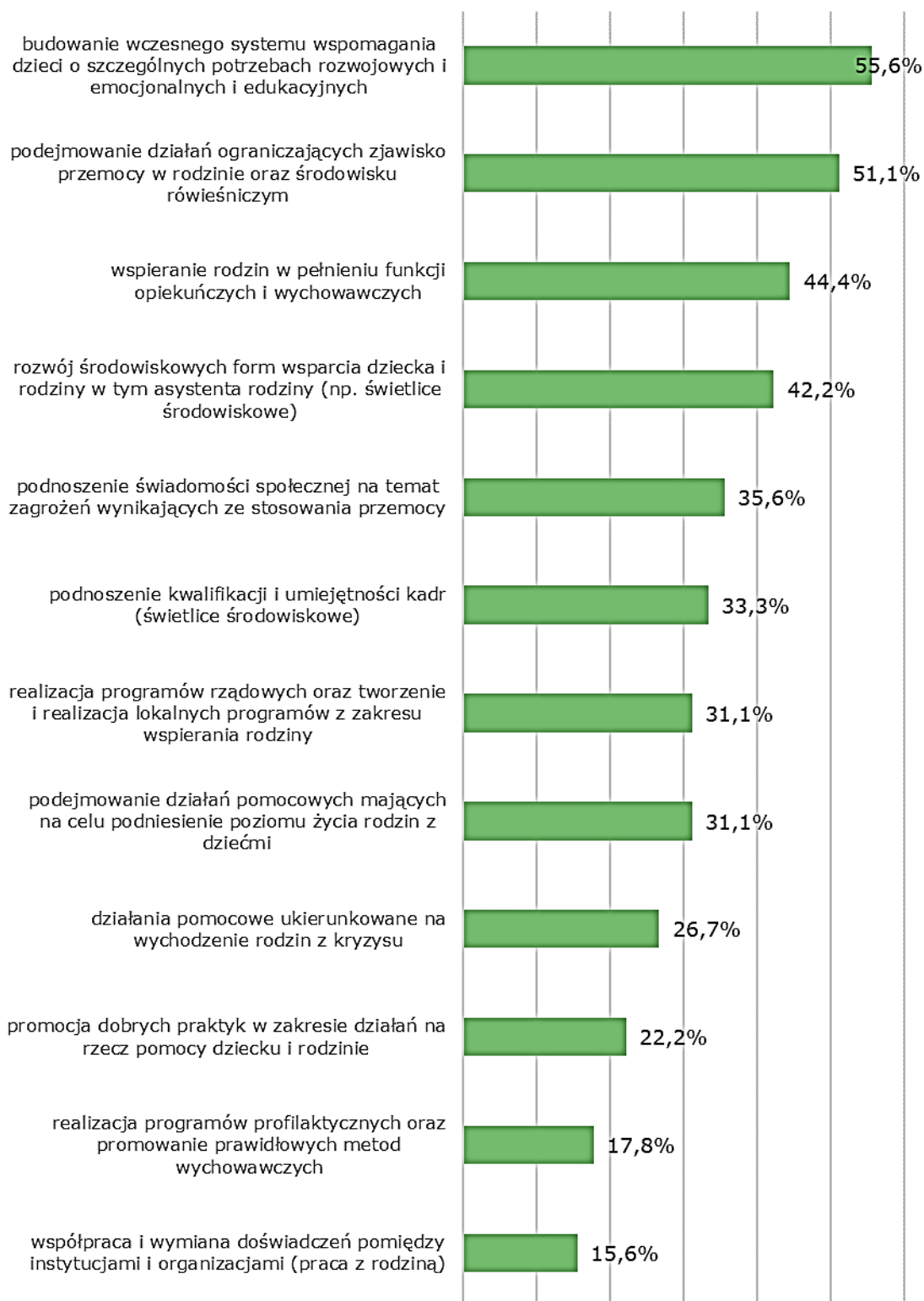
W każdym z powyższych obszarów wyodrębniono kluczowe elementy, które mogą przyczynić się do skutecznego zrealizowania założeń Strategii.

Pierwszym z nadmienionych obszarów strategicznych jest *Wspieranie rodzin*. Liderów poproszono o wskazanie elementów, które ich zdaniem są najważniejsze dla skutecznego wspierania rodzin.

Dwa najczęściej wskazywane elementy to: budowanie wczesnego systemu wspomagania dzieci o szczególnych potrzebach rozwojowych i emocjonalnych i edukacyjnych oraz podejmowanie działań ograniczających zjawisko przemocy w rodzinie oraz środowisku rówieśniczym. Inne ważne

elementy systemu to: wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, a także rozwój środowiskowych form wsparcia dziecka i rodziny w tym asystenta rodziny.

Wczesne zdiagnozowanie i wspieranie dzieci o szczególnych potrzebach edukacyjnych jest w gminie możliwe poprzez fakt działania 3 przedszkoli. Zjawiska przemocy w rodzinie są, a przynajmniej powinny być, objęte monitoringiem i interwencją socjalną (np. w procedurze tzw. Niebieskiej Karty). Nieodzownym czynnikiem powinna być w tym kontekście kooperacja wszystkich instytucji: GOPS, szkoły, policji, parafii i organizacji pozarządowych. I właśnie ta kooperacja pozwoli na szybkie reagowanie na zjawiska przemocy czy inne dysfunkcje rodzin, a z drugiej strony pozwoli ona na wypracowanie skutecznych działań długofalowych realizowanych nie tylko przez pracowników socjalnych.

Wykres 15. Które z podanych elementów realizacji obszaru Rodzina – najlepszym środowiskiem rozwoju uważa Pani/Pan za najważniejsze

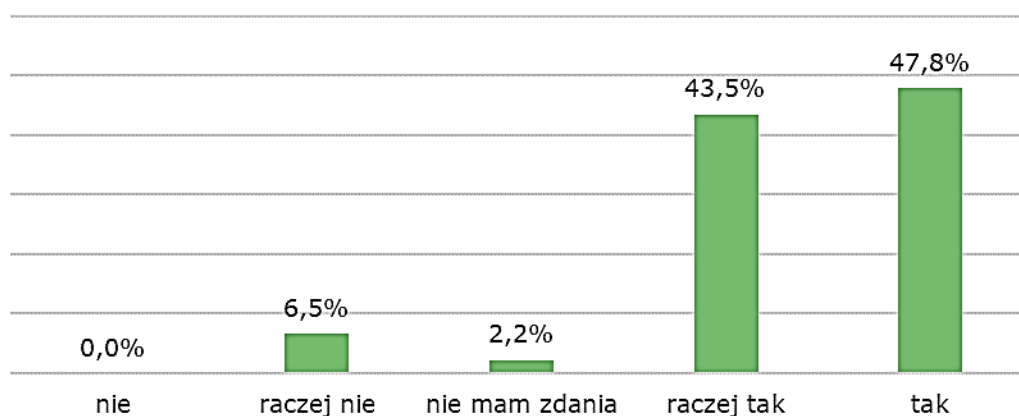
* Odsetki nie sumują się do 100% (wielokrotne odpowiedzi)

Źródło: Badania własne GOPS w Bogdańcu

W pytaniu pogłębiającym liderów poproszono o to, by wskazali oni działania umożliwiające przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom w zakresie wspierania rodzin. Działania takie wskazał co trzeci z liderów, a powinny być to:

- 1) *dostęp dla każdego dziecka w żłobku i przedszkolu na terenie Gminy,*
- 2) *niezbędna współpraca wszystkich placówek zajmujących się opieką,*
- 3) *opieka psychologiczna, psychoterapeutyczna i opieka prawna,*
- 4) *organizacja warsztatów dla rodziców, prawnych opiekunów dotycząc,*
- 5) *organizowanie projektów edukacyjnych, projektów socjalnych,*
- 6) *projekty edukacyjne i społeczne,*
- 7) *promocja wartości rodzinnych, przekazywanie wiedzy na temat przemocy,*
- 8) *wnikliwa analiza GOPS praw i potrzeb osób podopiecznych,*
- 9) *wprowadzenie własnego systemu pomagania,*
- 10) *wzmocnienie współpracy między organizacjami zajmującymi się wspomaganiem rodzin.*

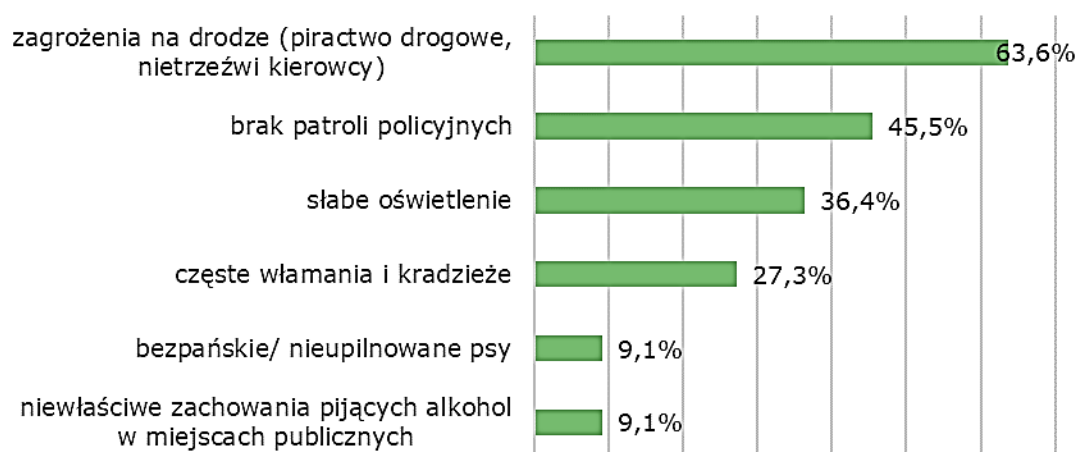
Drugim z obszarów szczegółowych Strategii jest bezpieczeństwo wewnętrzne. Respondentów poproszono m.in. o określenie subiektywnego poczucia bezpieczeństwa w miejscu ich zamieszkania. Ponad 90% badanych w miejscu swojego zamieszkania czuje się bezpiecznie, a brak tego bezpieczeństwa wskazało jedynie dwoje liderów.

Wykres 16. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w swoim miejscu zamieszkania

Źródło: Badania własne GOPS w Bogdańcu

W pytaniu pogłębiającym poproszono liderów o wskazanie ewentualnych zagrożeń bezpieczeństwa występujących w gminie. Najczęściej wymieniali oni: zagrożenia związane z ruchem drogowym, brak patroli policyjnych oraz *słabe oświetlenie* ulic. Ponadto co czwarty badany wymienił częste włamania i kradzieże, a sporadycznie wymieniano jeszcze zagrożenia w postaci bezpańskich lub niedopilnowanych psów i niebezpieczeństwa związane z zachowaniem osób spożywających alkohol w miejscach publicznych.

Wykres 17. Jakie są przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie Bogdaniec

* Odsetki nie sumują się do 100% (wielokrotne odpowiedzi)

Źródło: Badania własne GOPS w Bogdańcu

W kolejnym pytaniu pogłębiającym poproszono liderów o ocenę skuteczności działań planowanych w ramach obszaru *Bezpieczne społeczeństwo*. W ich opinii najważniejsze są działania interwencyjne, współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz bezpieczeństwa w gminie, monitoring i stałe diagnozowanie zagrożeń. Stosunkowo rzadko natomiast wymieniali oni działania charakterze profilaktycznym, jak: szacowanie ryzyka zagrożeń, czy też, tworzenie planów i procedur działania na wypadek wystąpienia potencjalnych zagrożeń.

Wykres 18. Które z podanych elementów realizacji obszaru Bezpieczne społeczeństwo uważa Pani/Pan za najważniejsze

* Odsetki nie sumują się do 100% (wielokrotne odpowiedzi)

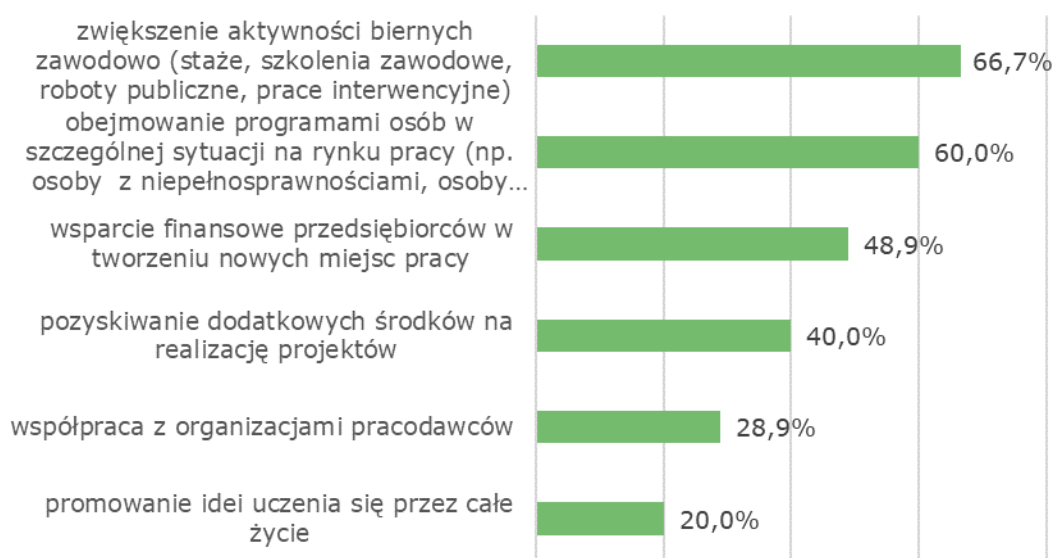
Źródło: Badania własne GOPS w Bogdańcu

Liderów poproszono także o wymienienie elementów, które należy poprawić w obszarze bezpieczeństwa publicznego. Te działania to:

- 1) edukacja o medialnych zagrożeniach, informacja o środkach przemocy, ochrona ofiar,
- 2) oświetlenie dróg, budowa chodników, więcej patroli policyjnych,
- 3) utworzenie grupy interwencyjnej - psycholog, pracownik socjalny, straż, policja,
- 4) współdziałanie instytucji na rzecz zapobiegania zagrożeniom,
- 5) zaangażowanie środowiska lokalnego/ pomoc sąsiedzka.

Trzecim z obszarów działania w ramach Strategii jest *Wysoka aktywność zawodowa*.

Liderów poproszono o wskazanie najważniejszych elementów realizacji obszaru *Wysoka aktywność zawodowa*. Są to przede wszystkim: zwiększenie aktywności biernych zawodowo (poprzez staże, szkolenia zawodowe, roboty publiczne, prace interwencyjne) oraz obejmowanie programami osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (np. osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze). Rzadziej natomiast wymieniali oni: promowanie idei uczenia się przez całe życie oraz współpracę z organizacjami pracodawców.

Wykres 19. Które z podanych elementów realizacji obszaru *Wysoka aktywność zawodowa* uważa Pani/Pan za najważniejsze

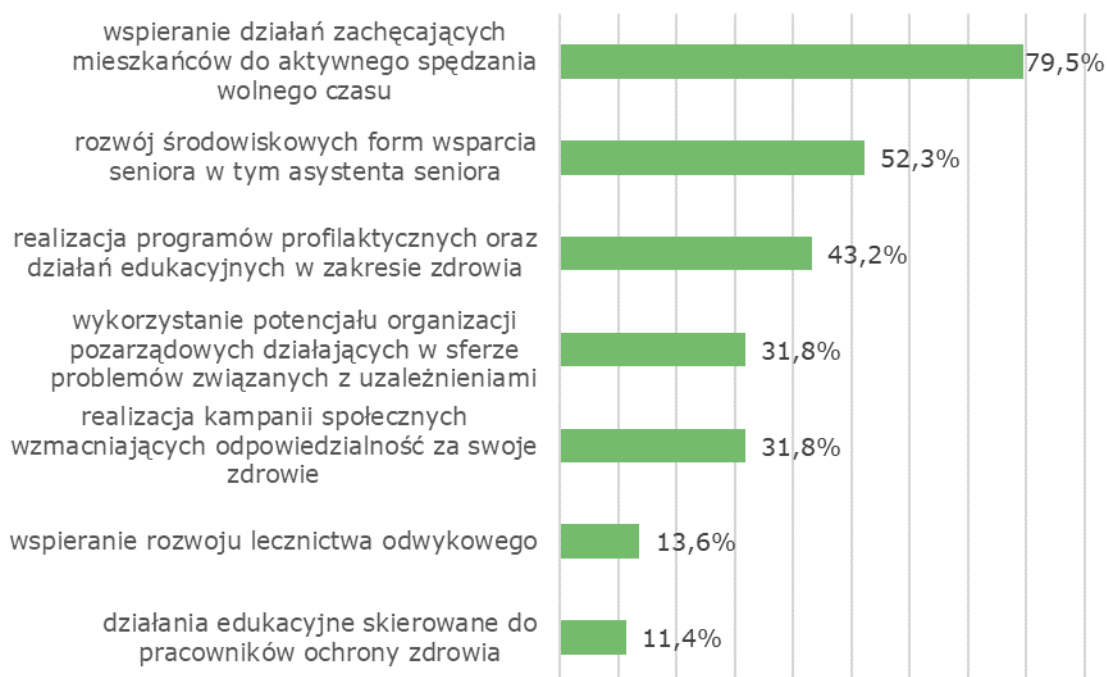
* Odsetki nie sumują się do 100% (wielokrotne odpowiedzi)

Źródło: Badania własne GOPS w Bogdańcu

Obszary do ewentualnego poprawienia w obszarze *Aktywność zawodowa* to z kolei:

- 1) *aktywna współpraca z PUP,*
- 2) *dostosowane kształcenia na potrzeby rynku lokalnego/ szkolenia dla dorosłych,*
- 3) *pomoc w znalezieniu pracy świadczona za pośrednictwem pracodawców,*
- 4) *pozyskiwanie inwestorów,*
- 5) *promowanie tworzenia nowych miejsc pracy/ informowanie o nowych miejscach pracy,*
- 6) *roboty publiczne,*
- 7) *utworzenie Gminnego Forum Biznesu,*
- 8) *zwiększenie kontroli nad realizacją powyższych propozycji.*

Kolejnym obszarem szczegółowym przygotowywanej Strategii jest *Troska o kondycję zdrowotną* mieszkańców Gminy. Kluczowe elementy dla tego obszaru w opinii liderów to wspieranie działań zachęcających mieszkańców do aktywnego spędzania wolnego czasu oraz rozwój form wsparcia seniora, jak np. asystent seniora. Na drugim biegunie znajdują się takie działania, jak wspieranie leczenia odwykowego oraz działania edukacyjne skierowane do pracowników ochrony zdrowia. Co ciekawe, w badaniu nie zapytano liderów o konkretne działania w obliczu trwającej pandemii.

Wykres 20. Które z podanych elementów realizacji obszaru *Troska o kondycję zdrowotną* uważa Pani/Pan za najważniejsze

* Odsetki nie sumują się do 100% (wielokrotne odpowiedzi)

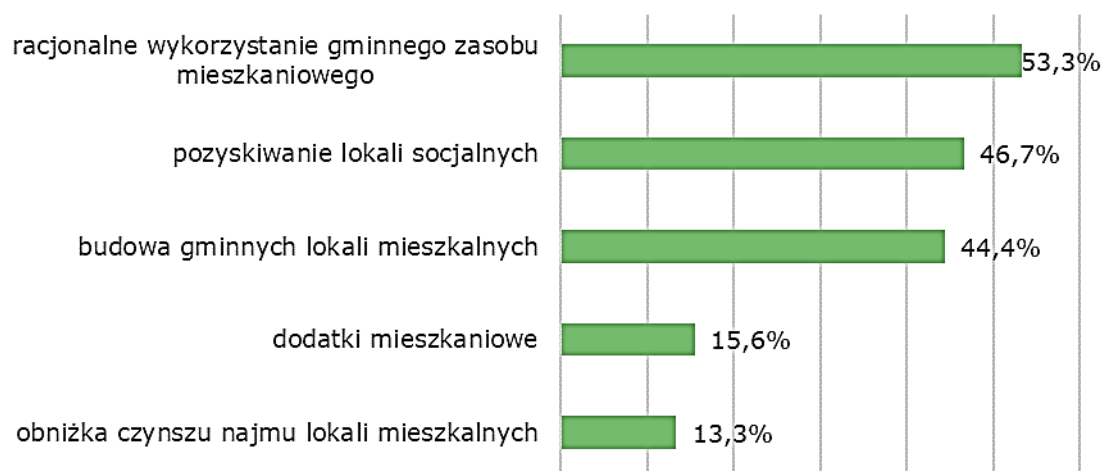
Źródło: Badania własne GOPS w Bogdańcu

Czynnikami, które zdaniem liderów wpłyną na powodzenie realizacji obszaru działań *Troska o kondycję zdrowotną są:*

- 1) *aktywna profilaktyka prozdrowotna,*
- 2) *utworzenie klubów seniora w świetlicach wiejskich,*
- 3) *wykorzystanie potencjału społecznego /integracja mieszkańców,*
- 4) *zmiana systemu zdrowia.*

Należy przy tym podkreślić, że możliwości gmin wiejskich są bardzo ograniczone, a w obliczu pandemii SARS CoV-2 ograniczenia wynikają i nadal będą wynikać z priorytetów regionalnych i krajowych.

Piąty obszar szczegółowy Strategii to *Przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności*. Warto przy tym podkreślić, że na terenie Gminy Bogdaniec problem mieszkaniowy jest marginalny, a bezdomność praktycznie nie występuje. Problemem jest natomiast ograniczona pula i zły stan mieszkań należących do Gminy. W związku z powyższym liderzy postulują bardziej racjonalne wykorzystywanie zasobu mieszkaniowego, pozyskiwanie lokali socjalnych i budowę nowych mieszkań gminnych.

Wykres 21. Które z podanych elementów realizacji obszaru *Przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności* uważa Pani/Pan za najważniejsze

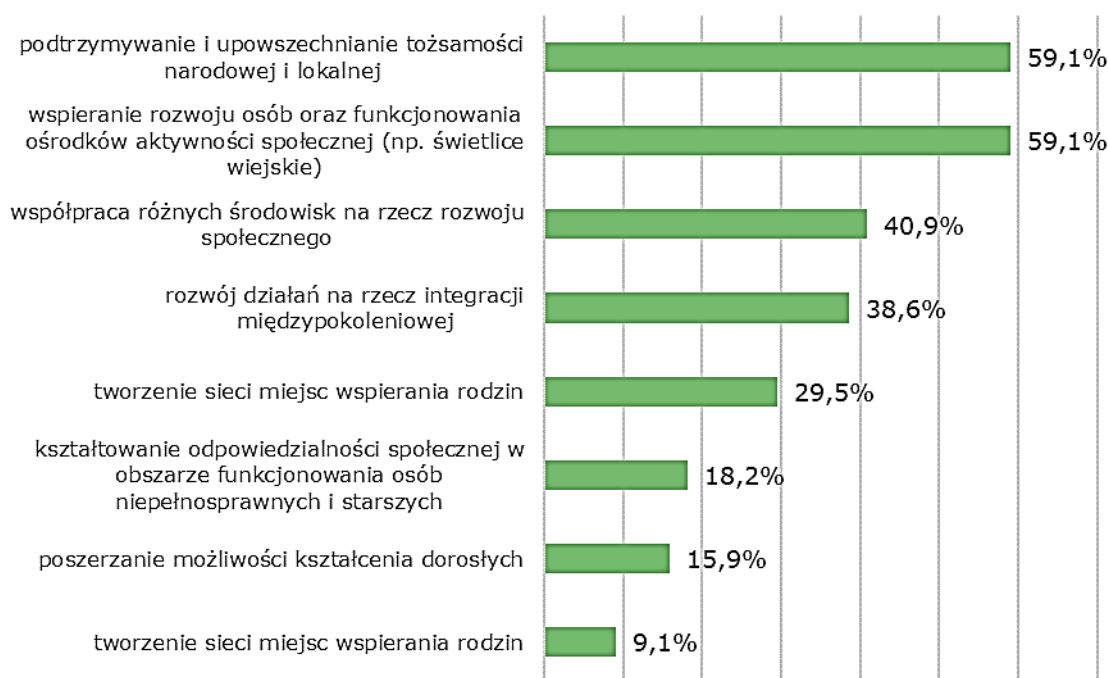
* Odsetki nie sumują się do 100% (wielokrotne odpowiedzi)

Źródło: Badania własne GOPS w Bogdańcu

Liderów poproszono (w pytaniu otwartym) o wymienienie czynników warunkujących skuteczność obszaru *Przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności*. Są to:

- 1) budowa tanich lokali mieszkalnych,
- 2) przeznaczenie istniejących lokali gminnych na mieszkania tymczasowe,
- 3) uświadamianie społeczeństwa w kwestii dbałości o własne lokale mieszkalne,
- 4) zaangażowanie rodzin w samodzielne zapewnienie bytu rodzinie,
- 5) zwiększenie aktywności świetlic wiejskich.

Kolejny obszar Strategii to: *Wysoki poziom świadomości i aktywności społecznej mieszkańców w każdym wieku*. Liderzy wybierając spośród 8 zaproponowanych elementów tego obszaru wskazali przede wszystkim na: podtrzymywanie i upowszechnianie tożsamości lokalnej i narodowej oraz wspieranie rozwoju osób oraz funkcjonowania ośrodków aktywności społecznej.

Wykres 22. Które z podanych elementów realizacji obszaru *Wysoki poziom świadomości i aktywności społecznej mieszkańców w każdym wieku* uważa Pani/Pan za najważniejsze

* Odsetki nie sumują się do 100% (wielokrotne odpowiedzi)

Źródło: Badania własne GOPS w Bogdańcu

Liderzy wśród czynników do poprawy w obszarze *Wysoki poziom świadomości i aktywności społecznej mieszkańców w każdym wieku* wymienili:

- 1) *poszerzanie możliwości kształcenia dorosłych,*
- 2) *wspieranie rozwoju osób oraz funkcjonowania ośrodków aktywności społecznej organizację zajęć na świetlicach np. zajęcia naukowe, taneczne, rękodzieło.*

Ostatnim obszarem realizacji Strategii jest *Skuteczny system społecznego wsparcia oraz integracja środowiska lokalnego*. Liderzy spośród 17 elementów tego obszaru wskazali przede wszystkim: wspieranie różnych form aktywności seniorów, pomoc w zapewnieniu opieki społecznej oraz pomoc w zapewnieniu środków na leki i leczenie. Nikt natomiast nie wybrał opcji realizacja programów dla społeczności mniejszości etnicznych i narodowych, a sporadycznie wskazywano na: działania zmierzające do ograniczenia wszelkich form dyskryminacji oraz wspieranie działań dotyczących wzajemnego poznawania, zrozumienia historii, tradycji i obyczajów różnych kultur. Działania wskazywane przez liderów mają, zatem charakter lokalny.

Wykres 23. Które z podanych elementów realizacji obszaru Skuteczny system społecznego wsparcia oraz integracja środowiska lokalnego uważa Pani/Pan za najważniejsze

* Odsetki nie sumują się do 100% (wielokrotne odpowiedzi)

Źródło: Badania własne GOPS w Bogdańcu

Badani wymienili następujące czynniki warunkujące powodzenie w realizacji Strategii w obszarze *Skuteczny system społecznego wsparcia oraz integracja środowiska lokalnego*. Są to:

- 1) *edukacja, wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami,*
- 2) *należy wesprzeć te grupy społeczne, które najbardziej tego potrzebują i osoby starsze,*
- 3) *działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa osobistego i socjalnego,*
- 4) *pomoc w pielęgnacji i opiece osób niepełnosprawnych,*
- 5) *promowanie aktywności społecznej na wszystkich szczeblach życia społecznego,*
- 6) *tworzenie ośrodków wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych,*
- 7) *zaangażowanie gminnego ośrodka kultury oraz GOPS,*
- 8) *zorganizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży,*
- 9) *zwiększenie udziału organizacji pozarządowych.*

5.3. Wnioski końcowe z diagnozy

Generalna ocena warunków życia w gminie i ich zmian w ostatnich latach jest bardzo dobra. Wśród badanych liderów nikt nie ocenił zmian negatywnie. Jako pozytywne zmiany warunków życia wskazało dziewięć na dziesięć badanych.

Najwyżej ocenione dziedziny funkcjonowania w gminie to: warunki mieszkaniowe, oferta edukacyjna placówek oświatowych, poziom opieki społecznej i bezpieczeństwo publiczne. Warto przy tym podkreślić, że żadna z diagnozowanych sfer życia w gminie nie została przez respondentów oceniona negatywnie.

Najpoważniejsze problemy mieszkańców Gminy to: problemy ludzi starszych, uzależnienia, starzenie się społeczności lokalnej oraz bezradność życiowa części mieszkańców. Najrzadziej, z kolei, wskazywano: złe warunki mieszkaniowe, przestępczość, brak inwestycji, problem z dostępem do sieci internetowej, ubóstwo i bezdomność.

Głównym problemem najmłodszej grupy mieszkańców Gminy jest w opinii badanych niedobór zorganizowanych form spędzania czasu wolnego. Problem ten wskazało aż $\frac{3}{4}$ respondentów. Poważnym problemem jest również przemoc rówieśnicza (wskazana przez ponad połowę respondentów). Osoby z niepełnosprawnościami mają głównie problemy finansowe i utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych. Problemami są również: brak ofert pracy i bariery architektoniczne. Problemy osób starszych: zdrowie i samotność. W mniejszym stopniu liderzy wskazali na takie problemy, jak: problemy

finansowe, brak ofert spędzania czasu wolnego oraz brak odpowiedniej opieki medycznej.

5.4. Analiza SWOT

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu Strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot.

Aspekty do pilnej poprawy	Największe problemy związane, z jakością życia w gminie
Połączenia komunikacyjne	Problemy ludzi starszych
Jakość dróg	Niski wskaźnik aktywności zawodowej
Wprowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przemocy rówieśniczej wśród młodzieży	Niewykorzystany potencjał świetlic wiejskich
Stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży oraz dla seniorów	Niewykorzystany potencjał rozwoju turystyki
Poszerzenie oferty instytucji kultury	Brak otwarcia na inne kultury w grupie liderów (tzw. partykularyzm lokalny i etniczny)
Rozwój zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży	Słaby dostęp do lekarzy/rehabilitantów
Oświetlenie ulic i placów	Zła, jakość łączy internetowych
	Wysoki wskaźnik przemocy rówieśniczej wśród młodzieży

Mocne strony Gminy	Słabe strony Gminy
Środowisko naturalne, przyroda	Niska konkurencyjność usług na lokalnym rynku
Bliskość aglomeracji gorzowskiej	Niski wskaźnik aktywności zawodowej mieszkańców
Wysoki poziom bezpieczeństwa	Niewystarczająca infrastruktura komunalna
Wiejski charakter Gminy	Deficyty instytucji kultury
Potencjał społeczny (organizacje	Niewystarczające pozyskiwanie środków

pozarządowe)	zewnętrznych
Szanse	Zagrożenia
Środki z UE	Niski przyrost naturalny
Agroturystyka, ekoturystyka	Starzenie się społeczeństwa
Rozwój małej przedsiębiorczości	Wykluczenie komunikacyjne
Otwarcie na innowacje	Pandemia SARS CoV-2 i jej skutki społeczno-ekonomiczne
Wykorzystanie korzystnego położenia komunikacyjnego	
Przynależność Gminy do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego (MOF)	
Otwarcie władz Gminy na głosy mieszkańców	

Z analizy SWOT jasno wynika, że Gmina Bogdaniec posiada znaczny potencjał rozwojowy w dziedzinach: turystyki, współpracy transgranicznej i integracji społecznej na poziomie lokalnym. Problemem Gminy jest w dalszym ciągu uboga infrastruktura komunalna, wykluczenie komunikacyjne i brak atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego. Są to to „typowe problemy” gmin wiejskich. W przypadku Gminy Bogdaniec realną szansą rozwoju jest przynależność do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego. Dzięki współdziałaniu z MOF Gmina może w stosunkowo krótkim czasie zniwelować nadmienione powyżej problemy. Zagrożenia zewnętrzne, które mogą utrudnić rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych są związane głównie ze skutkami pandemii SARS CoV2. Konieczność utrzymywania dystansu społecznego utrudnia integrację, a niestabilna sytuacja ekonomiczna może pogłębić marginalne obecnie problemy ubóstwa i wykluczenia społecznego.

VI. Misja i wizja Rozwiązywania Problemów Społecznych

W toku prac nad opracowaniem Strategii, na podstawie przeprowadzonej diagnozy sytuacji społecznej, analizy SWOT oraz po konsultacji zespołu powołanego do prac nad opracowaniem Strategii, został wyłoniony długookresowy, nadrzędny cel - wizja rozwoju polityki społecznej w gminie Bogdaniec. Wizja ta ma spełniać funkcję motywacyjną i informacyjną w dążeniu do kształtowania pożądanego obrazu Gminy Bogdaniec w okresie objętym działaniem Strategii: Wizja wyraża wartości i priorytety w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców, które planowane są do osiągnięcia w perspektywie kolejnych 8 lat. Mając na uwadze, że polityka społeczna jest dziedziną wielopłaszczyznową, opracowując niniejszą Strategię skoncentrowano się na najpilniejszych problemach społecznych zdiagnozowanych na terenie Gminy Bogdaniec. W toku prac nad dokumentem wyodrębniono obszary, które w największym stopniu odpowiadają na aktualne potrzeby mieszkańców co zostało zwarte w celach Strategii. Wizja Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Bogdaniec to dążenie do rozwiązywania problemów wspólnoty, poprzez właściwe działania administracji samorządowej, stowarzyszeń i mieszkańców; dostrzegająca potencjał tkwiący w lokalizacji, historii i mieszkańcach; wspierająca lokalne inicjatywy w szczególności: społeczne, kulturalne i edukacyjne.

Tak sformułowana wizja pozwala na zdefiniowanie misji Strategii:

Zapewnienie mieszkańcom Gminy Bogdaniec wysokiej jakości życia i usług publicznych w oparciu o działania służące włączeniu społecznemu, poprawę dostępu do usług społecznych oraz integrację społeczności Gminy jako całości.

Cel strategiczny 1. Poprawa jakości życia osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel operacyjny 1.1. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy

Cele szczegółowe:

1.1.1. Wspieranie reintegracji społecznej i zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy

Działania:

- 1) *Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie działań na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy, szczególnie w odniesieniu do upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, stażach, zatrudnieniu*

wspomaganiem oraz organizacji robót publicznych i prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego;

- 2) Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami w celu upowszechniania ofert pracy i informacji o wolnych miejscach pracy;*
- 3) Praca socjalna z osobami bezrobotnymi, mająca na celu wzmocnienie ich potencjału wewnętrznego i zasobów, w tym również w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny;*
- 4) Uczestnictwo w monitoringu potrzeb lokalnego rynku pracy i włączanie się w planowanie kierunków kształcenia uwzględniających te potrzeby;*
- 5) Wsparcie finansowe osób bezrobotnych i ich rodzin;*
- 6) Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w gminie;*
- 7) Promocja Gminy w celu pozyskiwania inwestorów, tworzących nowe miejsca pracy;*
- 8) Inicjowanie i uczestnictwo w projektach służących poprawie sytuacji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych, w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych;*
- 9) Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz osób bezrobotnych.*

Wskaźniki:

- 1) Stopa bezrobocia;
- 2) Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia;
- 3) Liczba kontraktów socjalnych zawartych z osobami bezrobotnymi;
- 4) Liczba projektów socjalnych zrealizowanych na rzecz osób bezrobotnych;
- 5) Liczba upublicznionych ofert pracy;
- 6) Liczba podmiotów gospodarczych w gminie.

Termin realizacji:

Zadanie ciągłe, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Oczekiwane efekty:

- 1) Zmniejszenie poziomu bezrobocia;
- 2) Wzrost kompetencji społeczno-zawodowych i poczucia sprawstwa wśród osób, z którymi prowadzona jest praca socjalna;
- 3) Pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości.

1.1.2. Popularyzacja i rozwój narzędzi ekonomii społecznej

Działania:

- 1) *Upowszechnianie informacji o ekonomii społecznej jako jednej z form zatrudnienia i tworzenia nowych miejsc pracy;*
- 2) *Promowanie rozwoju spółdzielczości socjalnej jako formy zatrudnienia i samo zatrudnienia;*
- 3) *Wsparcie utworzenia spółdzielni socjalnej, w oparciu o potencjał turystyczny Gminy Bogdaniec;*
- 4) *Realizacja zadań wynikających z zapisów ustawy o zatrudnieniu socjalnym poprzez współpracę z Centrum Integracji Społecznej.*
- 5) *Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.*

Wskaźniki:

- 1) Liczba upublicznionych informacji nt. ekonomii społecznej i jej narzędzi;
- 2) Liczba szkoleń, seminariów, konferencji, spotkań poświęconych problematyce ekonomii społecznej;
- 3) Liczba spółdzielni socjalnych;
- 4) Liczba uczestników działań reintegracyjnych podejmowanych w ramach CIS.

Termin realizacji:

Zadanie ciągłe, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, centra integracji społecznej, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, PUP.

Oczekiwane efekty:

- 1) Wzrost wiedzy na temat ekonomii społecznej jako jednej z form tworzenia nowych miejsc pracy, zatrudnienia i samo zatrudnienia;
- 2) Zwiększenie prozatrudnieniowej aktywności osób bezrobotnych i w trudnej sytuacji na rynku pracy.

Cel operacyjny 1.2. Niwelowanie negatywnych skutków ubóstwa

Cele szczegółowe:

1.2.1. Wsparcie osób i rodzin mających problemy z zaspokajaniem podstawowych potrzeb materialnych

Działania:

- 1) *Praca socjalna z osobami korzystającymi z pomocy społecznej z powodu ubóstwa, w tym z wykorzystaniem kontraktu socjalnego lub projektu socjalnego;*
- 2) *Pomoc finansowa i rzeczowa osobom i rodzinom uprawnionym do korzystania z pomocy społecznej, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej;*
- 3) *Wsparcie postaw aktywności w przezwyciężaniu trudnej sytuacji materialnej, w tym uruchamianie zasobów wewnętrznych jednostek i rodzin oraz zasobów społeczności lokalnych;*
- 4) *Pozyskiwanie żywności dla ubogich mieszkańców Gminy, w tym w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa;*
- 5) *Organizowanie dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin w trudnej sytuacji materialnej oraz innych osób potrzebujących posiłku, w tym również w ramach Wieloletniego Programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posilek w szkole i w domu”;*
- 6) *Wsparcie dzieci i młodzieży z rodzin ubogich w zaspokajaniu potrzeb podstawowych (w tym niezbędna odzież, obuwie, wyposażenie w podręczniki i pomoce szkolne, itp.) oraz rozwojowych (w tym organizacja czasu wolnego, organizacja wypoczynku letniego i zimowego, zajęcia wyrównawcze, itp.);*
- 7) *Organizowanie i włączanie się w akcje charytatywne na rzecz poprawy warunków życia osób ubogich;*
- 8) *Monitorowanie zjawiska ubóstwa na poziomie lokalnym;*
- 9) *Realizacja programów na rzecz ograniczania zjawiska ubóstwa na poziomie lokalnym;*
- 10) *Inicjowanie i udział w projektach mających na celu zmniejszanie skali ubóstwa w wymiarze lokalnym, w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych;*
- 11) *Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz osób ubogich oraz niwelowania skali ubóstwa.*

Wskaźniki:

- 1) Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa;
- 2) Liczba kontraktów socjalnych zawartych z osobami w trudnej sytuacji materialnej;
- 3) Liczba projektów socjalnych zrealizowanych na rzecz osób ubogich;
- 4) Liczba osób objętych dożywianiem;
- 5) Liczba dzieci i młodzieży korzystających z różnych form wsparcia w związku z trudną sytuacją materialną rodziny.

Termin realizacji:

Zadanie ciągle, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, szkoły, Kościół, związki wyznaniowa i społeczność lokalna.

Oczekiwane efekty:

- 1) Poprawa warunków życia osób ubogich i zagrożonych ubóstwem;
- 2) Zmniejszenie skali ubóstwa.

1.2.2. Dbłość o bezpieczeństwo mieszkaniowe rodzin**Działania:**

- 1) *Monitorowanie potrzeb mieszkaniowych w gminie i poziomu ich zaspokajania;*
- 2) *Monitorowanie gminnego zasobu mieszkaniowego;*
- 3) *Powiększanie gminnego zasobu lokali komunalnych i socjalnych inicjowanie i udział w projektach mających na celu zwiększanie gminnego zasobu mieszkaniowego, w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych;*
- 4) *Praca socjalna z osobami zagrożonymi bezdomnością i bezdomnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny;*
- 5) *Wsparcie finansowe i rzeczowe osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych, w tym w oparciu o indywidualny program wychodzenia z bezdomności;*
- 6) *Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych.*

Wskaźniki:

- 1) *Liczba lokali komunalnych i socjalnych;*
- 2) *Liczba osób oczekujących na lokal komunalny lub socjalny;*
- 3) *Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności;*
- 4) *Liczba indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.*

Termin realizacji:

Zadanie ciągle, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna

Oczekiwane efekty:

- 1) Poprawa bezpieczeństwa mieszkaniowego mieszkańców Gminy,
- 2) Przeciwdziałanie zjawisku bezdomności.

Cel operacyjny 1.3. Przeciwdziałanie uzależnieniom**Cele szczegółowe:****1.3.1. Działania profilaktyczne****Działania:**

- 1) *Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie terapii, rehabilitacji dla osób uzależnionych i ich rodzin;*
- 2) *Upowszechnianie wiedzy na temat mechanizmów i wzorców picia szkodliwego, kształtowanie postaw odpowiedzialnego używania alkoholu oraz informacji o możliwościach uzyskania pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;*
- 3) *Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;*
- 4) *Realizacja szkolnych programów profilaktyczno- wychowawczych;*
- 5) *Realizacja programów profilaktycznych w tym: imprez sportowo - rekreacyjnych z odniesieniem profilaktycznym, pozalekcyjnych zajęć stanowiących element oddziaływań profilaktycznych, programu edukacyjno-informacyjnego oraz zajęć socjoterapeutycznych kierowanych do dzieci i młodzieży;*
- 6) *Monitoring przestrzegania przepisów prawa związanych z obrotem alkoholem, szczególnie w zakresie sprzedaży alkoholu osobom nieuprawnionym, w tym szczególnie nieletnim oraz reklamy napojów alkoholowych;*
- 7) *Realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Gminie Bogdaniec;*
- 8) *Inicjowanie i udział w projektach mających na celu rozwiązywanie problemów alkoholowych w wymiarze lokalnym, w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych;*
- 9) *Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych;*
- 10) *Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.*

Wskaźniki:

- 1) Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu;

- 2) Liczba upowszechnionych informacji o charakterze profilaktycznym z obszaru rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) Liczba osób objętych działaniami profilaktycznymi, w tym liczba dzieci i młodzieży;
- 4) Liczba procedur „Niebieskie Karty” wszczętych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 5) Liczba osób nadużywających alkoholu i uzależnionych zgłoszonych do GKRPA w celu zmotywowania do podjęcia leczenia odwykowego;
- 6) Liczba lokalnych kampanii na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.

Termin realizacji:

Zadanie ciągłe, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, Policja, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, placówki przedszkolne, szkoły, organizacje pozarządowe, Kościół, związki wyznaniowe, społeczność lokalna.

Oczekiwane efekty:

- 1) Zmniejszenie skali uzależnienia od alkoholu;
- 2) Zmiana wzorców picia alkoholu na nieuzależniające;
- 3) Wzrost wiedzy na temat problematyki rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 4) Poprawa zdrowia mieszkańców Gminy.

1.3.2. Przeciwdziałanie narkomanii oraz innym uzależnieniom

Działania:

- 1) *Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie terapii, rehabilitacji dla osób uzależnionych i ich rodzin;*
- 2) *Upowszechnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków;*
- 3) *Wsparcie rodzin, w których występują problemy narkomanii w zakresie pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;*

- 4) *Upowszechnianie wiedzy na temat szkodliwości narkotyków i innych rodzajach uzależnień;*
- 5) *Realizacja programów profilaktycznych w tym: imprez sportowo - rekreacyjnych z odniesieniem profilaktycznym, pozalekcyjnych zajęć stanowiących element oddziaływań profilaktycznych, programu edukacyjno-informacyjnego oraz zajęć socjoterapeutycznych kierowanych do dzieci i młodzieży;*
- 6) *Realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Gminie Bogdaniec;*
- 7) *Realizacja szkolnych programów profilaktyczno-wychowawczych;*
- 8) *Inicjowanie i udział w projektach mających na celu rozwiązywanie problemów uzależnień w tym narkomanii, w wymiarze lokalnym, w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych;*
- 9) *Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień, w tym narkomanii.*
- 10) *Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;*

Wskaźniki:

- 1) Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii;
- 2) Liczba upowszechnionych informacji o charakterze profilaktycznym z obszaru rozwiązywania problemów narkomanii i innych;
- 3) Liczba osób objętych działaniami profilaktycznymi, w tym liczba dzieci i młodzieży;
- 4) Liczba zajęć pozalekcyjnych, socjoterapeutycznych i innych kierowanych do dzieci i młodzieży.

Termin realizacji:

Zadanie ciągle, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, Policja, szkoły, organizacje pozarządowe, Kościół, związki wyznaniowe, społeczność lokalna.

Oczekiwane efekty:

- 1) *Zmniejszenie skali występowania zjawiska narkomanii oraz innych uzależnień;*
- 2) *Wzrost wiedzy na temat różnych form uzależnień, w tym narkomanii.*

Cel operacyjny 1.4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Cele szczegółowe

1.4.1. Działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie

Działania:

- 1) *Systematyczna edukacja społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, jej form i przejawów, mitów i stereotypów utrudniających pomaganie;*
- 2) *Szkolenia podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie;*
- 3) *Kształtowanie postaw wobec przemocy i sposobów reagowania na jej występowanie;*
- 4) *Propagowanie wzorców zachowań wolnych od przemocy;*
- 5) *Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;*
- 6) *Realizacja przez szkoły programów profilaktyczno- wychowawczych;*
- 7) *Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.*

Wskaźniki:

- 1) Liczba kampanii społecznych dotyczących problematyki przemocy w rodzinie;
- 2) Liczba szkoleń, prelekcji, wykładów, seminariów na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- 3) Liczba upowszechnionych informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- 4) Liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

Termin realizacji:

Zadanie ciągle, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, organizacje pozarządowe, powiatowe jednostki organizacyjne pomocy społecznej działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Oczekiwane efekty:

- 1) Wzrost świadomości społecznej w zakresie zjawiska i mechanizmów przemocy w rodzinie;

- 2) Ograniczenie przyzwolenia społecznego dla występowania przemocy domowej – reagowanie na przemoc;
- 3) Rozwój systemu wsparcia dla rodzin uwikłanych w przemoc domową;
- 4) Rozwój umiejętności społecznych i emocjonalnych dzieci i młodzieży przeciwdziałający powielaniu zachowań przemocowych (w ramach szkolnych programów profilaktyczno- wychowawczych);

1.4.2. Ochrona i wsparcie osób doświadczających przemocy w rodzinie

Działania:

- 1) *Upowszechnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy (w tym psychologicznej, medycznej, socjalnej, prawnej itp.) przez osoby doświadczające przemocy w rodzinie;*
- 2) *Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – zwiększanie dostępności do specjalistycznej pomocy z uwzględnieniem wsparcia dla dzieci i młodzieży oraz seniorów;*
- 3) *Zapewnienie, w razie potrzeby, osobom doświadczającym przemocy, miejsc w ośrodkach wsparcia;*
- 4) *Inicjowanie i wspieranie rozwoju grup wsparcia i grup samopomocowych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie;*
- 5) *Realizacja programów na rzecz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na poziomie lokalnym;*
- 6) *Inicjowanie i udział w projektach mających na celu wsparcie osób doświadczających przemocy w rodzinie w wymiarze lokalnym, w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych;*
- 7) *Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz wsparcia osób doświadczających przemocy w rodzinie;*
- 8) *Rozwijanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;*
- 9) *Kierowanie osób stosujących przemoc w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych;*
- 10) *Realizacja procedury „Niebieska Karta”;*

Wskaźniki:

- 1) Liczba osób, wobec których uruchomiono procedurę Niebieskiej Karty w związku z możliwością doświadczania przemocy;
- 2) Liczba osób skierowanych do ośrodków wsparcia w związku z doświadczaniem przemocy w rodzinie;
- 3) Liczba dostępnych form wsparcia dla osób doświadczających przemocy;

- 4) Liczba udzielonych informacji o możliwości uzyskania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 5) Liczba porad i interwencji związanych z doświadczaniem przemocy w rodzinie.

Termin realizacji:

Zadanie ciągle, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, organizacje pozarządowe, powiatowe jednostki organizacyjne pomocy społecznej świadczące wsparcie i interwencję dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Oczekiwane efekty:

- 1) Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy;
- 2) Minimalizowanie niekorzystnych skutków doświadczania przemocy;
- 3) Rozwój form pomocy kierowanej do osób doświadczających przemocy w rodzinie;
- 4) Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie problemu przemocy domowej, jej mechanizmów i skutków oraz sposób reagowania na przemoc w rodzinie.

Cel strategiczny 2. Poprawa dostępności usług społecznych dla mieszkańców Gminy**Cel operacyjny 2.1. Wsparcie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży****Działania:**

- 1) *Wsparcie i rozwój form opieki dla dzieci do lat 3 oraz dzieci w wieku przedszkolnym;*
- 2) *Wsparcie i rozwój oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży;*
- 3) *Wsparcie i rozwój oferty spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, rozwoju zainteresowań oraz zdobywania kompetencji i umiejętności przydatnych w dorosłym życiu;*
- 4) *Wsparcie i rozwój działań profilaktycznych, edukacyjnych i wyrównawczych służących poprawie społecznego funkcjonowania dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym;*

- 5) *Kształtowanie postaw społecznych młodego pokolenia (m.in. poprzez tworzenie wolontariatu, działania międzypokoleniowe, działania na rzecz społeczności lokalnej);*
- 6) *Wsparcie działań na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej;*
- 7) *Wsparcie i rozwój działań na rzecz dzieci uzdolnionych;*
- 8) *Podnoszenie jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych, poprzez wzmocnienie kwalifikacji i kompetencji kadry nauczycielskiej i pedagogicznej oraz dbałość o wysoką jakość infrastruktury szkolnej;*
- 9) *Monitoring sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;*
- 10) *Inicjowanie i udział w projektach mających na celu wsparcie rozwoju dzieci i młodzieży, w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych;*
- 11) *Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz dzieci i młodzieży*

Wskaźniki:

- 1) Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami rozwojowymi;
- 2) Liczba upowszechnionych informacji na temat rozwoju dzieci i młodzieży;
- 3) Liczba spotkań, konferencji, warsztatów, szkoleń dotyczących problematyki rozwoju dzieci i młodzieży;
- 4) Liczba form wsparcia kierowanych do dzieci i młodzieży;
- 5) Liczba placówek dla dzieci i młodzieży;
- 6) Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami placówek.

Termin realizacji:

Zadanie ciągłe, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki przedszkolne, szkoły, organizacje pozarządowe, rodzice, Kościół, związki wyznaniowe, społeczność lokalna.

Oczekiwane efekty:

- 1) *Prawidłowy rozwój psychofizyczny i psychospołeczny dzieci i młodzieży;*
- 2) *Nabywanie kompetencji i umiejętności przydatnych w dorosłym życiu;*
- 3) *Wzrost zaangażowania w życie społeczności lokalnej.*

Cel operacyjny 2.2. Wsparcie prawidłowego funkcjonowania rodziny

Cele szczegółowe:

2.2.1. Wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Działania:

- 1) *Praca socjalna z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej;*
- 2) *Konsultacje i poradnictwo pedagogiczne świadczone przez placówki oświatowe;*
- 3) *Upowszechnianie wiedzy na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny, wspólnego spędzania czasu wolnego;*
- 4) *Upowszechnianie informacji na temat dostępności poradnictwa specjalistycznego i form terapii wspierających rodziny w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;*
- 5) *Działania ukierunkowane na utrzymanie dzieci w rodzinach biologicznych lub powrót z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych;*
- 6) *Organizacja działań służących podnoszeniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców;*
- 7) *Rozwój i wsparcie asystentury rodzinnej, wolontariatu oraz rodzin wspierających - jako różnych form pomocy rodzinom w przezwyciężaniu trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;*
- 8) *Wspieranie i upowszechnianie działań samopomocowych, grup wsparcia dla rodziców przeżywających trudności;*
- 9) *Upowszechnianie wiedzy na temat możliwości wsparcia rodziców w godzeniu obowiązków rodzicielskich z życiem zawodowym;*
- 10) *Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny;*
- 11) *Inicjowanie i udział w projektach mających na celu wsparcie prawidłowego funkcjonowania rodziny, w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych;*
- 12) *Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz rodziny.*

Wskaźniki:

- 1) *Liczba rodzin objętych pracą socjalną z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej;*
- 2) *Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny;*
- 3) *Liczba dzieci z Gminy umieszczona w pieczy zastępczej;*
- 4) *Liczba upowszechnionych informacji na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz dostępnych form wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze;*

- 5) Liczba spotkań, konferencji, warsztatów, szkoleń dotyczących problematyki prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz kształtowania kompetencji rodzicielskich;
- 6) Liczba uczestników spotkań, warsztatów, konferencji, szkoleń poświęconych problematyce prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz kształtowania kompetencji rodzicielskich.

Termin realizacji:

Zadanie ciągłe, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki przedszkolne, szkoły, pracodawcy, organizacje pozarządowe, rodzice, Kościół, związki wyznaniowe, PCPR, powiatowe jednostki świadczące usługi na rzecz rodziny, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, społeczność lokalna.

Oczekiwane efekty:

- 1) Wzrost kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców;
- 2) Poprawa dostępu do usług społecznych kierowanych do rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem tych, które przeżywają problemy opiekuńczo wychowawcze prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży;
- 3) Zmniejszenie liczby dzieci objętych pieczęią zastępczą.

2.2.2. Wsparcie rodzin wielodzietnych**Działania:**

- 1) *Budowanie pozytywnego wizerunku rodziny wielodzietnej w świadomości społecznej, przełamywanie negatywnych stereotypów związanych z wielodzietnością;*
- 2) *Rozpoznawanie potrzeb rodzin wielodzietnych, uwzględnianie ich specyfiki w działaniach kierowanych do rodzin;*
- 3) *Upowszechnianie wiedzy i informacji na temat możliwych form wsparcia dla rodzin wielodzietnych;*
- 4) *Upowszechnianie, wsparcie i rozwój oferty usług kierowanych do rodzin wielodzietnych w ramach Karty Dużej Rodziny – ogólnopolskiej i gminnej praca socjalna z rodziną wielodzietną wymagającą wsparcia.*

Wskaźniki:

- 1) Liczba rodzin wielodzietnych w gminie;
- 2) Liczba rodzin wielodzietnych objętych pracą socjalną;

- 3) Liczba rodzin wielodzietnych objętych wsparciem asystenta rodziny;
- 4) Liczba kampanii lokalnych, spotkań, konferencji, materiałów upowszechniających ideę „dużej rodziny”;
- 5) Liczba upowszechnionych informacji na temat usług dostępnych dla rodzin wielodzietnych w ramach Karty Dużej Rodziny liczba rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny.

Termin realizacji:

Zadanie ciągłe, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki przedszkolne, szkoły, pracodawcy, organizacje pozarządowe, rodzice, Kościół, związki wyznaniowe, PCPR, powiatowe jednostki świadczące usługi na rzecz rodziny, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, społeczność lokalna.

Oczekiwane efekty:

- 1) Poprawa zaspokajania potrzeb przez rodziny wielodzietne;
- 2) Poprawa wizerunku społecznego rodziny wielodzietnej;
- 3) Poprawa poziomu dzietności w gminie.

Cel operacyjny 2.3. Wsparcie i rozwój usług kierowanych do osób niepełnosprawnych

Cele szczegółowe:

2.3.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych

Działania:

- 1) *Upowszechnianie wiedzy na temat oferty usług aktywizacyjnych kierowanych do osób niepełnosprawnych;*
- 2) *Upowszechnianie informacji na temat możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych;*
- 3) *Przelamywanie negatywnego wizerunku osoby niepełnosprawnej w świadomości społecznej;*
- 4) *Współpraca z PCPR i PUP w celu wymiany informacji na temat dostępnych form aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych;*
- 5) *Organizacja i wsparcie przedsięwzięć edukacyjnych, integracyjnych, sportowych i kulturalnych z udziałem osób niepełnosprawnych;*

- 6) *Wsparcie i rozwój działań integrujących środowisko osób niepełnosprawnych i ich rodzin;*
- 7) *Inicjowanie i udział w projektach mających na celu aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych, w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych;*
- 8) *Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych.*

Wskaźniki:

- 1) Liczba osób niepełnosprawnych aktywnych zawodowo;
- 2) Liczba kampanii lokalnych, spotkań, konferencji, materiałów upowszechniających pozytywny wizerunek osoby niepełnosprawnej;
- 3) Liczba przedsięwzięć o charakterze integracyjnym;
- 4) Liczba przedsięwzięć kierowanych do osób niepełnosprawnych i ich rodzin;
- 5) Liczba odbiorców przedsięwzięć kierowanych do osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Termin realizacji:

Zadanie ciągle, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki przedszkolne, szkoły, pracodawcy, organizacje pozarządowe, rodzice, Kościół, związki wyznaniowa, PCPR, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, WTZ, społeczność lokalna, Pełnomocnik Wójta ds. osób niepełnosprawnych, Środowiskowy Dom Samopomocy w Krzyszczynie.

Oczekiwane efekty:

- 1) *Wzrost uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym;*
- 2) *Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych;*
- 3) *Poprawa dostępu do informacji na temat usług aktywizacyjnych kierowanych do osób niepełnosprawnych;*
- 4) *Zmiana negatywnego wizerunku osoby niepełnosprawnej.*

2.3.2. Wsparcie i rozwój usług wspomagających codzienne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych

Działania:

- 1) *Monitorowanie problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych i ich rodzin,*
- 2) *Pomoc materialna i praca socjalna na rzecz osób i rodzin z niepełnosprawnościami;*
- 3) *Upowszechnianie informacji na temat dostępnych form wspierania dla osób niepełnosprawnych;*
- 4) *Organizowanie i rozwój usług wspomagających, opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych;*
- 5) *Organizowanie wsparcia dla członków rodzin osób niepełnosprawnych opiekujących się swoimi bliskimi;*
- 6) *Upowszechnianie informacji na temat dostępności placówek świadczących usługi całodobowe dla osób niepełnosprawnych;*
- 7) *Inicjowanie i udział w projektach mających na celu rozwój usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych, w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych;*
- 8) *Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz opieki nad osobami niepełnosprawnymi;*
- 9) *Działalność magazynu sprzętu rehabilitacyjnego;*
- 10) *Realizacja projektów socjalnych, których odbiorcami będą osoby niepełnosprawne przez GOPS ;*
- 11) *Realizacja projektów finansowanych przez PFRON na rzecz osób niepełnosprawnych przez GOPS i ŚDS.*

Wskaźniki:

- 1) Liczba upowszechnionych informacji na temat usług wspomagających codzienne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych;
- 2) Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w związku z niepełnosprawnością

Termin realizacji:

Zadanie ciągle, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki przedszkolne, szkoły, pracodawcy, organizacje pozarządowe, WTZ, rodzice, Kościół, związki wyznaniowe, PCPR, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, społeczność lokalna, Pełnomocnik Wójta ds. osób niepełnosprawnych, ŚDS w Krzyszczynie.

Oczekiwane efekty:

- 1) Poprawa dostępności i jakości usług wspomagających codzienne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych;
- 2) Wsparcie członków rodzin opiekujących się osobą z niepełnosprawnością;
- 3) Zintensyfikowanie współpracy różnych podmiotów publicznych i niepublicznych świadczących usługi na rzecz wspomagania codziennego funkcjonowania osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Cel operacyjny 2.4. Wsparcie i rozwój usług kierowanych do seniorów

Cele szczegółowe:

2.4.1. Aktywizacja osób starszych

Działania:

- 1) *Promowanie aktywnego stylu życia wśród seniorów;*
- 2) *Inicjowanie i wspieranie inicjatyw senioralnych mających na celu ich integrację i aktywizację;*
- 3) *Inicjowanie i wspieranie działań międzypokoleniowych służących budowaniu i pielęgnowaniu więzi pomiędzy osobami starszymi i młodszymi;*
- 4) *Wsparcie i rozwój wolontariatu senioralnego;*
- 5) *Wsparcie w zakresie aktywnego spędzania czasu wolnego przez seniorów;*
- 6) *Upowszechnianie informacji na temat działań aktywizacyjnych kierowanych do seniorów w okolicy;*
- 7) *Wspieranie aktywności senioralnej w ramach funkcjonowania Uniwersytetu Trzeciego Wieku/ klubu seniora;*
- 8) *Inicjowanie i udział w projektach/programach mających na celu aktywizację seniorów w społeczności lokalnej, w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych;*
- 9) *Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz aktywizacji osób starszych;*
- 10) *Tworzenie na terenie Gminy Klubów Seniora i Domów Dziennego Pobytu.*

Wskaźniki:

- 1) Liczba upowszechnionych informacji na temat aktywnego starzenia się;
- 2) Liczba wykładów, spotkań, konferencji, seminariów poświęconych problematyce aktywizacji osób w wieku senioralnym;

- 3) Liczba inicjatyw aktywizujących skierowanych do osób starszych;
- 4) Liczba uczestników inicjatyw aktywizujących;
- 5) Liczba wolontariuszy w wieku senioralnym;
- 6) Klub seniora/ UTW.

Termin realizacji:

Zadanie ciągle, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, Kościół, związki wyznaniowe, placówki przedszkolne, szkoły, społeczność lokalna, UTW, jednostki pomocnicze, biblioteka, Sołtysi.

Oczekiwane efekty:

- 1) Dłużej zachowywana samodzielność życiowa i kondycja zdrowotna;
- 2) Wzrost uczestnictwa osób starszych w życiu społeczności lokalnej;
- 3) Przełamanie negatywnego stereotypu starości jako okresu bierności i wycofania z życia społecznego;
- 4) Wzrost spójności międzypokoleniowej;
- 5) Wykorzystanie potencjału osób starszych.

2.4.2. Rozwój usług opiekuńczych wspierających osoby starsze w codziennym funkcjonowaniu

Działania:

- 1) *Pomoc materialna i praca socjalna na rzecz osób starszych;*
- 2) *Monitorowanie zapotrzebowania na usługi opiekuńcze w kontekście starzenia się populacji;*
- 3) *Organizowanie i rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych;*
- 4) *Upowszechnianie wiedzy na temat dostępnych form wsparcia i opieki dla osób starszych ;*
- 5) *Poprawa dostępności terytorialnej usług kierowanych do seniorów poprzez zorganizowanie transportu dla seniorów umożliwiającego im korzystanie z usług poza miejscem zamieszkania;*
- 6) *Upowszechnianie informacji na temat dostępności placówek świadczących usługi całodobowe dla osób niesamodzielnych oraz zasad kierowania do tych placówek;*
- 7) *Inicjowanie i udział w projektach mających na celu rozwój usług opiekuńczych, w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz opieki nad osobami starszymi;*
- 8) *Utworzenie Centrum Opiekuńczo- Mieszkalnego*

Wskaźniki:

- 1) Liczba upowszechnionych informacji na temat usług opiekuńczych dla seniorów;
- 2) Liczba spotkań, szkoleń, konferencji, seminariów poświęconych problematyce opieki nad osobami w wieku senioralnym;
- 3) Liczba osób starszych korzystających z usług opiekuńczych;

Termin realizacji:

Zadanie ciągłe, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, Kościół, związki wyznaniowe, szkoły, społeczność lokalna.

Oczekiwane efekty:

- 1) Poprawa dostępności i jakości usług opiekuńczych dla osób starszych;
- 2) Umożliwienie osobom starszym pozostanie w społeczności lokalnej;
- 3) Zachowanie niezależności i samodzielności życiowej;
- 4) Wzrost kompetencji opiekuńczych opiekunów nieformalnych, przeciwdziałanie wypaleniu opiekunów.

Cel operacyjny 2.5. Doskonalenie kompetencji zawodowych kadr pomocy społecznej**Działania:**

- 1) *Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności kadr pomocy społecznej poprzez udział w szkolnych i pozaszkolnych formach kształcenia;*
- 2) *Zachęcanie do podejmowania specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego oraz z organizacji pomocy społecznej;*
- 3) *Inspirowanie i zachęcanie do wdrażania nowatorskich metod pracy z osobami korzystającymi z pomocy społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem form opartych na uruchamianiu zasobów i aktywności klienta;*
- 4) *Tworzenie możliwości uczestnictwa pracowników pomocy społecznej w grupowej superwizji pracy socjalnej;*
- 5) *Realizacja pracy GOPS w Bogdańcu – utrzymanie ciągłości po zrealizowanym projekcie POWR , reorganizacja GOPS;*
- 6) *Utworzenie CUS w Bogdańcu.*

Wskaźniki:

- 1) Liczba szkoleń, konferencji, seminariów, warsztatów, kursów, studio mających na celu wzrost kompetencji zawodowych kadr pomocy społecznej;
- 2) Liczba osób uczestniczących w szkolnych i pozaszkolnych formach kształcenia;
- 3) Liczba godzin superwizji grupowej,
- 4) Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych, liczba kontraktów socjalnych, liczba wykonanej pracy socjalnej.

Termin realizacji:

Zadanie ciągle, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, szkoły Wyższe, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Oczekiwane efekty:

- 1) Wzrost kompetencji zawodowych kadr pomocy społecznej;
- 2) Poprawa jakości usług społecznych świadczonych przez kadry pomocy społecznej;
- 3) Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu;
- 4) Upowszechnienie metod pracy socjalnej opartej na uruchamianiu zasobów klienta i aktywnego udziału w przezwyciężaniu sytuacji problemowej;
- 5) Wzrost umiejętności związanych z organizowaniem i mobilizowaniem aktywności społeczności lokalnej.

Cel strategiczny 3. Integracja społeczności lokalnej**Cel operacyjny 3.1. Budowa kapitału społecznego****Cele szczegółowe:****3.1.1. Budowanie poczucia tożsamości ze społecznością lokalną****Działania:**

- 1) *Upowszechnianie wiedzy na temat dziedzictwa historycznego i kulturowego Gminy i jego promocja;*
- 2) *Budowanie postawy szacunku mieszkańców Gminy wobec jej zasobów i dbałości o ich stan;*

- 3) *Organizowanie imprez okolicznościowych popularyzujących dziedzictwo historyczne i kulturowe Gminy;*
- 4) *Kontynuacja dziedzictwa Kulturowego – zachowanie tradycji naszych przodków, tj. obyczaje pieśni ludowe, potrawy, artefakty historyczne*
- 5) *Zdiagnozowanie potencjału turystycznego i rekreacyjnego Gminy w nawiązaniu do walorów natury oraz dziedzictwa historycznego i kulturowego oraz wykorzystanie tego potencjału na rzecz rozwoju Gminy;*
- 6) *Organizowanie imprez okolicznościowych lub cyklicznych, „szlaków/ścieżek tematycznych” itp. popularyzujących walory naturalne oraz dziedzictwo historyczne i kulturowe Gminy;*
- 7) *Organizowanie kampanii społecznych/ akcji tematycznych mających na celu budowanie przywiązania mieszkańców do własnej Gminy;*
- 8) *Włączenie w działania edukacyjne kierowane do dzieci i młodzieży wiedzy na temat walorów naturalnych Gminy oraz jej dziedzictwa historycznego i kulturowego;*
- 9) *Nawiązanie współpracy ze środowiskiem akademickim w celu pogłębiania i aktualizowania wiedzy na temat historii i dziedzictwa Gminy;*
- 10) *Inicjowanie i udział w projektach mających na celu utrzymanie i ochronę dziedzictwa Gminy, w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych;*
- 11) *Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz utrzymania i ochrony dziedzictwa Gminy;*

Wskaźniki:

- 1) Liczba upowszechnionych informacji na temat walorów naturalnych Gminy oraz jej dziedzictwa historycznego i kulturowego;
- 2) Liczba „szlaków/ścieżek” tematycznych;
- 3) Liczba przedsięwzięć kierowanych do mieszkańców;
- 4) Liczba uczestników tego typu przedsięwzięć;
- 5) Liczba kampanii społecznych;
- 6) Liczba odbiorców kampanii społecznych;
- 7) Liczba przedsięwzięć edukacyjnych kierowanych do dzieci i młodzieży.

Termin realizacji:

Zadanie ciągłe, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, Kościół, związki wyznaniowe, szkoły, społeczność lokalna, szkoły wyższe, organizacje turystyczne.

Oczekiwane efekty:

- 1) Wzrost wiedzy na temat historii, kultury oraz uwarunkowań naturalnych Gminy, wyróżniających ją spośród innych jednostek terytorialnych;
- 2) Wzrost poczucia przywiązania do Gminy i dumy z bycia jej mieszkańcem;
- 3) Wzrost przekonania o wyjątkowości/unikatowości „mojej małej ojczyzny”;
- 4) Wzrost atrakcyjności Gminy dla odwiedzających, inwestorów.

3.1.2. Umacnianie relacji społecznych opartych na zaufaniu i odpowiedzialności za kształt społeczności lokalnej

Działania:

- 1) *Organizacja i współorganizacja przedsięwzięć integracyjnych dla mieszkańców Gminy;*
- 2) *Wsparcie i rozwój infrastruktury lokalnej umożliwiającej mieszkańcom Gminy wspólne spędzanie czasu;*
- 3) *Włączanie mieszkańców w podejmowanie decyzji o istotnych dla Gminy przedsięwzięciach i projektach;*
- 4) *Budowanie relacji otwartości i odpowiedzialności pomiędzy władzami lokalnymi a mieszkańcami Gminy;*
- 5) *Organizowanie cyklicznych spotkań władz Gminy z mieszkańcami służących przedstawieniu i konsultacji głównych kierunków rozwoju Gminy;*
- 6) *Inicjowanie i wspieranie działań na rzecz wzmacniania więzi wspólnotowych i sąsiedzkich;*
- 7) *Inicjowanie i udział w projektach mających na celu wzmacnianie więzi wspólnotowych, w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych;*
- 8) *Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz budowania i wzmacniania wspólnoty lokalnej.*

Wskaźniki:

- 1) Liczba przedsięwzięć integracyjnych kierowanych do mieszkańców;
- 2) Liczba uczestników tego typu przedsięwzięć;
- 3) Liczba spotkań konsultacyjnych;
- 4) Liczba uczestników tych spotkań;

- 5) Liczba uwzględnionych przez władze lokalne postulatów obywatelskich.

Termin realizacji:

Zadanie ciągle, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, społeczność lokalna

Oczekiwane efekty:

- 1) Wzrost integracji społecznej, wzrost poczucia przynależności do społeczności lokalnej;
- 2) Przeciwdziałanie izolacji i niechęci wobec nowo osiedlonych mieszkańców;
- 3) Wzrost partycypacji mieszkańców w podejmowaniu ważnych dla nich decyzji;
- 4) Wzrost poczucia odpowiedzialności za rozwój Gminy.

Cel operacyjny 3.2. Wspieranie samoorganizacji społeczności lokalnej**Cele szczegółowe****3.2.1. Animacja środowisk lokalnych****Działania:**

- 1) *Propagowanie aktywnej i odpowiedzialnej postawy ukierunkowanej na rozwój społeczności lokalnej jako całości i zaspokajanie potrzeb jej mieszkańców;*
- 2) *Upowszechnianie informacji na temat możliwości i form samoorganizowania się mieszkańców Gminy wsparcie i rozwój wolontariatu mieszkańców;*
- 3) *Upowszechnianie inicjatywy lokalnej jako formy współdziałania mieszkańców Gminy na rzecz dobra wspólnego;*
- 4) *Popularyzacja idei Lokalnej Grupy Działania jako inicjatywy wspólnotowej - propagowanie, wspieranie i rozwój działań animacyjnych w społeczności lokalnej;*
- 5) *Wspieranie animatorów, liderów i organizatorów społeczności lokalnej;*
- 6) *Inicjowanie i udział w projektach mających na celu pobudzanie aktywności lokalnej, w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych;*
- 7) *Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz budowania i wzmacniania aktywności wspólnoty lokalnej, kultury.*

Wskaźniki:

- 1) Liczba inicjatyw lokalnych;
- 2) Liczba wolontariuszy;
- 3) Liczba projektów mających na celu aktywizację społeczności lokalnej;
- 4) Liczba działań ukierunkowanych na podniesienie kompetencji związanych z animowaniem i organizowaniem społeczności lokalnej.

Termin realizacji:

Zadanie ciągle, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, społeczność lokalna.

Oczekiwane efekty:

- 1) Pobudzenie aktywności mieszkańców Gminy;
- 2) Wykreowanie liderów lokalnych jako potencjału prorozwojowego Gminy;
- 3) Wzrost zaangażowania mieszkańców w sprawy społeczności lokalnej;
- 4) Wzrost umiejętności samodzielnego zaspokajania specyficznych potrzeb, istotnych z punktu widzenia mieszkańców danego obszaru.

3.2.2. Rozwój współpracy z podmiotami prowadzącymi działalność w obszarze pożytku publicznego**Działania:**

- 1) *Budowanie i umacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz Rozwiązywania Problemów Społecznych;*
- 2) *Upowszechnianie wiedzy na temat zasad tworzenia organizacji pozarządowych;*
- 3) *Inicjowanie działań na rzecz powstawania nowych organizacji pozarządowych w gminie;*
- 4) *Upowszechnianie informacji o sektorze pozarządowym działającym w gminie, powiecie i regionie;*
- 5) *Zachęcanie organizacji pozarządowych do zintensyfikowania zaangażowania w rozwiązywanie problemów społecznych w gminie;*
- 6) *Inicjowanie i udział w projektach mających na celu pobudzanie aktywności obywatelskiej w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych;*

- 7) *Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz wzmacniania aktywności obywatelskiej.*

Wskaźniki:

- 1) Liczba organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu Rozwiązywania Problemów Społecznych;
- 2) Liczba organizacji działających na terenie Gminy;
- 3) Liczba konkursów dla organizacji pozarządowych na realizację zadań z zakresu Rozwiązywania Problemów Społecznych;
- 4) Liczba podmiotów, które otrzymały dofinansowanie w ramach konkursów na realizację zadań z zakresu Rozwiązywania Problemów Społecznych;
- 5) Liczba zawartych porozumień/umów regulujących współpracę Gminy z organizacjami pozarządowymi.

Termin realizacji:

Zadanie ciągłe, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, Kościół, związki wyznaniowe, Caritas, społeczność lokalna.

Oczekiwane efekty:

- 1) Wzrost liczby organizacji pozarządowych angażujących się w rozwiązywanie problemów społecznych w gminie;
- 2) Rozwój społeczeństwa obywatelskiego;
- 3) Poprawa dostępu do usług społecznych.

Cel operacyjny 3.3. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

Działania:

- 1) *Diagnozowanie i monitorowanie potrzeb w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych;*
- 2) *Inicjowanie i wspieranie działań rewitalizacyjnych;*
- 3) *Zachęcanie mieszkańców obszarów zdegradowanych do podejmowania aktywności na rzecz poprawy swoich warunków życia;*
- 4) *Dbłość o zrównoważony rozwój usług społecznych dostępnych mieszkańcom Gminy;*

- 5) *Inicjowanie i udział w projektach rewitalizacyjnych, w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych;*
- 6) *Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania rewitalizacyjne.*

Wskaźniki:

- 1) Liczba obszarów zrewitalizowanych;
- 2) Liczba projektów rewitalizacyjnych;
- 3) Liczba osób uczestniczących w rewitalizacji.

Termin realizacji:

Zadanie ciągłe, prowadzone w latach 2021-2028

Główni realizatorzy i partnerzy:

Urząd Gminy Bogdaniec, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Biblioteka, organizacje pozarządowe, społeczność lokalna, Gminny Zespół ds. Rewitalizacji.

Oczekiwane efekty:

- 1) Poprawa warunków życia mieszkańców obszarów zrewitalizowanych;
- 2) Wzrost spójności społecznej;
- 3) Wzrost zaangażowania i poczucia sprawstwa mieszkańców obszarów zrewitalizowanych;
- 4) Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców gmin.

VII. Sposób realizacji i ramy finansowe Strategii

Aby narzędzie jakim jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bogdaniec mogło być określane mianem skutecznego – musi zostać logistycznie wdrażane do realizacji. Konieczne jest wyznaczenia lidera, który będzie pracował nad komunikacją, motywacją i kształtem realizacji zapisów. W procesie wdrażania dokumentu uwzględnić należy również udział zewnętrznych partnerów społeczno-gospodarczych.

Podstawowe założenia:

1. Liderem i koordynatorem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS).
2. Głównym partnerem w jej realizacji jest Gmina Bogdaniec.
3. Przyjęty system wdrożeniowy wyposażony musi być w narzędzia, które m.in. mają służyć systematycznej kontroli i korekcie zapisów niniejszej Strategii – monitoring i ewaluacja Strategii.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bogdaniec na lata 2021-2028 finansowana będzie ze środków własnych Gminy pozostających

w dyspozycji gminnych jednostek zobowiązanych do realizacji zaplanowanych zadań oraz środków z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych. Każdy podmiot z terenu Gminy będący realizatorem zadań w ramach Strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu Gminy, ale także dotacje ze źródeł zewnętrznych, pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej Strategii będą:

- budżet Gminy Bogdaniec,
- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- budżet Państwa (zapisy w Strategii ZRGB),
- Fundusz Pracy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- instytucje finansowe i fundusze inwestycyjne,
- środki Unii Europejskiej,
- wkład prywatny,
- inne środki.

Ramy finansowe niniejszej Strategii wpisują się w założenia finansowe Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Bogdaniec na lata 2016-2023. Obejmują szacunkowe środki przeznaczone na jej realizację. Na etapie tworzenia Strategii trudno jest oszacować środki, które mogą zostać pozyskane przez realizatorów Strategii z innych źródeł, np. w drodze projektów konkursowych, sponsoringu. Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bogdaniec przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2018-2019 przy uwzględnieniu ryzyka finansowego: zmiana przepisów, wzrost wydatków, inflacja, sytuacja pandemii COVID - 19 w roku 2020, realizacja programów celowych i funduszy unijnych. W związku z powyższym uwzględniono 3% wzrost budżetu na kolejne lata realizacji Strategii. Na ewentualne zmiany w budżecie przewidzianym na realizację Strategii wpływać mogą wnioski wynikające z prowadzonego monitoringu.

źródło	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
85153	25000	25750	26523	27319	28139	28983	29852	30748
85154	80000	82400	84872	87418	90041	92742	95524	98390
852	2082732	2145214	2209570	2275857	2344133	2414457	2486891	2561498
853	38000	39140	40314	41523	42769	44052	45374	46735
854	69793	71887	74044	76265	78553	80910	83337	85837
855	10916882	11244388	11581720	11929172	12287047	12655658	13035328	13426388
łącznie	13.212.407	13.634.529	14.017.043	14.437.554	14.870.682	15.316.802	15.776.306	16.249.596

VIII. Monitoring i ewaluacja

Strategia stanowi podstawowy dokument wyznaczający cele strategiczne, szczegółowe i wynikające z nich działania ujmowane w perspektywie długofalowej w odniesieniu do zdiagnozowanych potrzeb. Efektem realizacji założeń strategicznych powinno być wystąpienie pożądaných zmian w danym obszarze. Prawidłowa realizacja Strategii wiąże się z koniecznością prowadzenia systematycznych działań monitorująco-oceniających proces wdrażania jej zapisów. Działania te służą określeniu czy cele i założenia strategiczne zostały sformułowane prawidłowo, czy i w jakim stopniu są one realizowane, czy zapisy strategiczne wymagają modyfikacji i dostosowania do ewoluujących potrzeb społeczności lokalnej, czy przeznaczane na realizację Strategii środki finansowe są adekwatne oraz czy dzięki realizacji założeń strategicznych osiągane są trwałe rezultaty, pozytywnie oddziałujące na społeczność lokalną.

Monitoring Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bogdaniec na lata 2021-2028 łączyć będzie w sobie elementy monitoringu i ewaluacji, jako procesów wzajemnie komplementarnych i polegać będzie na kompleksowym zbieraniu informacji ilościowych i jakościowych, które poddane pogłębionej analizie umożliwią ocenę poziomu zaawansowania wprowadzanych w ramach Strategii rozwiązań, dostarczą wiedzy na temat efektywności i skuteczności narzędzi i form wdrażania założeń strategicznych oraz pozwolą na modyfikację istniejących założeń i sformułowanie wniosków co do przyszłych kierunków działania.

Za podstawowe źródła informacji służące monitoringowi Strategii powinny zostać uznane następujące elementy:

- *wskaźniki określone dla poszczególnych celów strategicznych, pozwalające „zmierzyć” poziom zaawansowania realizacji celów strategicznych oraz kierunek zmian wynikających bezpośrednio lub pośrednio z działań podejmowanych w ramach Strategii;*
- *dane statystyczne (dostępne w ramach Banku Danych Lokalnych, innych baz GUS oraz statystycznych baz branżowych w obszarze pomocy społecznej, rynku pracy, ochrony zdrowia, aktywności obywatelskiej);*
- *sprawozdawczość własna Gminy tworzona w związku z realizacją zadań własnych i zleconych wynikających z kompetencji Gminy określonych w przepisach prawa.*

Elementem uzupełniającym monitoring mogą być również empiryczne badania ewaluacyjne – jakościowe (np. wywiady, obserwacja) i ilościowe (ankiety, sondaże), służące zebraniu informacji zwrotnej na temat realizacji zadań strategicznych od mieszkańców Gminy. Istotnym medium w zbieraniu tego typu informacji może stać się strona internetowa Gminy, ale również Urząd Gminy, gazeta lokalna czy spotkania organizowane przez sołtysów/ w parafii, itp. **Monitoring Strategii prowadzony będzie przez specjalny zespół**

powołany zarządzeniem Wójta Gminy Bogdaniec, w którym to zarządzeniu określone zostaną szczegółowe zasady i terminy prowadzenia monitoringu i ewaluacji.

IX. Ocena ryzyka

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych poddany został analizie pod kątem zgodności przyjętych postanowień i sposobu ich realizacji. Kluczową okolicznością jest fakt wyznaczenia przez Strategię celów, wskazania działań dla poszczególnych obszarów wsparcia i interwencji, określenia wskaźników stopnia ich realizacji oraz szeroko zakrojony zakres konsultacji tego dokumentu dla wyeliminowania ryzyka sprzeczności z innymi strategicznymi ustaleniami i opracowaniami. Ponadto przyjęcie tego dokumentu istotnie ograniczy ryzyko planowania zadań budżetowych w sferze społecznej bez uwzględnienia rzeczywiście zdiagnozowanych problemów i potrzeb. Analiza taka przeprowadzana będzie także okresowo z wykorzystaniem danych z monitoringu, a ewentualne stwierdzone ryzyko, w szczególności wynikające ze zmiany zewnętrznych okoliczności i zdarzeń mających wpływ na realizację wyznaczonych celów i zadań na podstawie tego monitoringu i ewaluacji, będą mogły być identyfikowane i ograniczane poprzez dopuszczalną aktualizację.

X. Podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bogdaniec na lata 2021 - 2028 jest dokumentem samorządu gminnego, długofalowym scenariuszem rozwoju Gminy w obszarze lokalnej polityki społecznej i Rozwiązywania Problemów Społecznych. W swojej koncepcji zakłada cele i kierunki działań, które będą realizowały wizję rozwoju społecznego Gminy Bogdaniec przyczyniając się do poprawy jakości życia jej mieszkańców.

Strategia nie tylko wyznacza kierunek, w którym należy zintensyfikować podejmowane działania, ale także wskazuje podmioty, które odpowiadają i przyczyniają się do jej realizacji – to m.in. przedstawiciele władz samorządowych Gminy, urzędnicy samorządowi, przedstawiciele pomocy społecznej, oświaty, instytucji kultury, ochrony zdrowia, reprezentanci sfery biznesu, lokalnych organizacji pozarządowych i przedstawiciele instytucji użyteczności publicznej. Dzięki temu Strategia jest narzędziem współpracy pomiędzy samorządem gminnym, a partnerami prywatnymi i pozarządowymi w realizacji założonej wizji.

Warto pamiętać przy tym, iż założenia Strategii, mające charakter długofalowy, podlegać mogą modyfikacjom i aktualizacji, w zależności od zmian zachodzących w życiu społecznym oraz zdiagnozowanych istotnych potrzeb społeczności lokalnej, które wymagają zaspokojenia

Spisy tabel, wykresów i rysunków

1. Tabele

Tabela 1. Gminy powiatu gorzowskiego	15
Tabela 2. Wykaz ilościowy mieszkańców	16
Tabela 3. Struktura mieszkańców Gminy w podziale na płeć i kohorty wiekowe	17
Tabela 5. Wielkość przedsiębiorstw w gminie Bogdaniec w rejestrze REGON (stan na 31 grudnia 2019 r.)	21
Tabela 6. Zestawienie szkół działających w gminie Bogdaniec	25
Tabela 7. Zestawienie przedszkoli i oddziałów przedszkolnych działających w gminie Bogdaniec	25
Tabela 8. Główne obowiązki statutowe GOPS	30
Tabela 8. Liczba i kwoty świadczeń w gminie Bogdaniec w latach 2019-2020	32
Tabela 10. Liczba i kwota świadczeń rodzinnych w gminie Bogdaniec w latach 2019 i 2020	33
Tabela 9. Zakres współpracy GOPS z innymi instytucjami	34
Tabela 10. Główne przyczyny trudnej sytuacji niektórych rodzin i osób zamieszkałych na terenie Gminy Bogdaniec	35
Tabela 11. Liderzy opinii, do których skierowano ankietę	37
Tabela A12. W jakim stopniu jest Pani/Pan zadowolony z następujących dziedzin życia w gminie Bogdaniec	102

2. Wykresy

Wykres 1. Populacja Gminy Bogdaniec w latach 1995-2019	16
Wykres 2. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy	18
Wykres 3. Stan cywilny mieszkańców Gminy	18
Wykres 4. Liczba pracujących wg sektorów ekonomicznych w gminie Bogdaniec (dane na koniec 2018 r.)	20
Wykres 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w gminie Bogdaniec w latach 2002-2018	20
Wykres 6. Liczba osób bezrobotnych w gminie Bogdaniec w latach 2018-2020	21
Wykres 7. Struktura gospodarstw rolnych w 2019 r.	22
Wykres 8. Wykształcenie mieszkańców Gminy Bogdaniec w świetle wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 r.	24
Wykres 9. Jak ocenia Pani/Pan zmiany ogólnych warunków życia w gminie Bogdaniec w ostatnich latach	37
Wykres 10. W jakim stopniu jest Pani/Pan zadowolona/y z następujących dziedzin życia w gminie Bogdaniec	38

Wykres 11. Które problemy społeczne występujące na terenie gminie Bogdaniec, Pani/Pana zdaniem wymagają szczególnej uwagi	39
Wykres 12. Które problemy społeczne dzieci i młodzieży, występujące na terenie gminie Bogdaniec, Pani/Pana zdaniem wymagają szczególnej uwagi	40
Wykres 13. Które problemy społeczne osób z niepełnosprawnościami, występujące na terenie gminie Bogdaniec, Pani/Pana zdaniem wymagają szczególnej uwagi	41
Wykres 14. Które problemy społeczne osób starszych, występujące na terenie gminie Bogdaniec, Pani/Pana zdaniem wymagają szczególnej uwagi	42
Wykres 15. Które z podanych elementów realizacji obszaru Rodzina – najlepszym środowiskiem rozwoju uważa Pani/Pan za najważniejsze	44
Wykres 16. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w swoim miejscu zamieszkania	45
Wykres 17. Jakie są przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie Bogdaniec.....	46
Wykres 18. Które z podanych elementów realizacji obszaru Bezpieczne społeczeństwo uważa Pani/Pan za najważniejsze.....	47
Wykres 19. Które z podanych elementów realizacji obszaru Wysoka aktywność zawodowa uważa Pani/Pan za najważniejsze	48
Wykres 20. Które z podanych elementów realizacji obszaru Troska o kondycję zdrowotną uważa Pani/Pan za najważniejsze	49
Wykres 21. Które z podanych elementów realizacji obszaru Przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności uważa Pani/Pan za najważniejsze	50
Wykres 22. Które z podanych elementów realizacji obszaru Wysoki poziom świadomości i aktywności społecznej mieszkańców w każdym wieku uważa Pani/Pan za najważniejsze	51
Wykres 23. Które z podanych elementów realizacji obszaru Skuteczny system społecznego wsparcia oraz integracja środowiska lokalnego uważa Pani/Pan za najważniejsze	53

3. Rysunki

Rysunek 1. Gminy powiatu gorzowskiego	13
Rysunek 2. Powiaty województwa lubuskiego.....	14
Rysunek 3. Obszar Funkcjonalny Gorzowa Wielkopolskiego	15

Bibliografia

1. CEIDG: Dane dla Gminy Bogdaniec.
2. Informacja na temat działalności PUP w Gorzowie Wlkp. za okres I-XII 2019 r. (stan na 31.12.2019).
3. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej w gminie Bogdaniec z, 2018 i 2019 rok.
4. Oniszczyk J., Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy.
5. Portal Polska w Liczbach: www.polskawliczbach.pl/Gmina_Bogdaniec.
6. Portal Polska w Liczbach: www.polskawliczbach.pl/powiat_gorzowski.
7. Raport o stanie Gminy Bogdaniec 2019 rok.
8. Staręga-Piasek J., Metodologia strategicznego Rozwiązywania Problemów Społecznych, Warszawa 2013.
9. Statystyczne Vademecum Samorządowca 2019.
10. Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego: www.gorzow.pl/PL/3367/ZIT_MOF_GW/.
11. Strona Gminy Bogdaniec: www.bogdaniec.pl.

Aneks

1. Ankieta konsultacyjna

Urząd Gminy Bogdaniec
e-mail: urząd@bogdaniec.pl
gops@bogdaniec.pl

ANKIETA KONSULTACYJNA GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY BOGDANIEC NA LATA 2021-2028

Szanowni Państwo,

Gmina Bogdaniec przystąpiła do opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2028. Jednym z etapów prowadzonych prac jest analiza efektów działań podejmowanych w ramach dotychczas obowiązującej Strategii.

Zebrane od Państwa informacje posłużą do opracowania nowego dokumentu, który zacznie obowiązywać od 2021 roku.

Wypełnioną ankietę prosimy:

- 1) dostarczyć do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogdańcu przy ul. Leśnej 11 lub Urzędu Gminy Bogdaniec przy ul. Mickiewicza 45,
- 2) przesłać w wersji nieedytowalnej (plik pdf lub jpg) na adres: gops@bogdaniec.pl; urząd@bogdaniec.pl do dnia 20 stycznia 2021 r.

Aby udział w konsultacjach był ważny należy wypełnić i przesłać tylko jedną ankietę.

Uzupełnij czytelnie tabelę:

Dane organizacji:
Nazwa organizacji
Adres organizacji
Imię i nazwisko osoby reprezentującej organizację

CZĘŚĆ I

Pytania ogólnie w zakresie problemów społecznych mieszkańców Bogdańca.

Proszę odpowiedzieć na wszystkie pytania poprzez zaznaczenie wybranej odpowiedzi oraz wpisanie znaku X w poniższych tabelach.

1. Jak ocenia Pani/Pan zmiany ogólnych warunków życia w gminie Bogdaniec w ostatnich latach?

- a) pogorszyły się
- b) raczej się pogorszyły
- c) nie zmieniły się, pozostają takie same
- d) raczej się poprawiły
- e) poprawiły się

2. W jakim stopniu jest Pani/Pan zadowolony z następujących dziedzin życia w gminie Bogdaniec?

(Przy każdym z poniższych stwierdzeń proszę zaznaczyć jedną z możliwych odpowiedzi.)

Wyszczególnienie	Bardzo niezadowolona/y	Niezsadowolona/y	Niezsdecyrowana/y	Zasadowolona/y	Bardzo zasadowolona/y
Poziom opieki społecznej					
Dostęp do opieki zasrowthowej (lekarze specjaliści, ośrodki zasrowthia)					
Oferta kulturalna Gminy					
Bezpieczeństwo publiczne					
Warunki mieszkaniowe					
Oferta edukacyjna placówek oświatowych					
Dostęp do informacji, do Internetu					

3. *Które problemy społeczne występujące na terenie gminy Bogdaniec, Pani/Pana zdaniem wymagają szczególnej uwagi? (Można wybrać max. 3 odpowiedzi.)*

Ubóstwo	
Bezrobocie	
Choroba, niepełnosprawność	
Bezdomność	
Uzależnienia	
Bezradność życiowa	
Nietolerancja i dyskryminacja	
Dysfunkcyjność rodziny	
Przemoc w rodzinie	
Problemy ludzi starszych	
Starzenie się społeczności lokalnej	
Przestępczość	
Rozpad więzi rodzinnych	
Złe warunki mieszkaniowe	
Inne (jakie?)	

4. *Które problemy społeczne dzieci i młodzieży, występujące na terenie gminy Bogdaniec, Pani/Pana zdaniem wymagają szczególnej uwagi? (Można wybrać max. 3 odpowiedzi.)*

Przemoc rówieśnicza	
Przemoc domowa	
Uzależnienia	
Choroby psychiczne/zaburzenia osobowości	
Niewystarczające działania instytucji publicznych (takie jak szkoły, świetlice środowiskowe, itp.)	
Niedobór zorganizowanych form spędzania wolnego czasu	
Brak pozytywnych wzorców i autorytetów	

Inne (jakie?)

5. *Które problemy społeczne osób z niepełnosprawnościami, występujące na terenie gminy Bogdaniec, Pani/Pana zdaniem wymagają szczególnej uwagi? (Można wybrać max. 3 odpowiedzi.)*

Bariery architektoniczne	
Brak akceptacji w środowisku lokalnym	
Problemy finansowe	
Problemy natury psychologicznej	
Utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych / usług opiekuńczych	
Brak ofert pracy	
Inne (jakie?)	

6. *Które problemy społeczne osób starszych, występujące na terenie gminy Bogdaniec, Pani/Pana zdaniem wymagają szczególnej uwagi. (Można wybrać max. 3 odpowiedzi.)*

Problemy zdrowotne	
Brak opieki ze strony rodziny	
Problemy finansowe	
Samotność	
Brak odpowiedniej opieki medycznej	
Brak ofert spędzania czasu wolnego	
Problemy mieszkaniowe	
Wykluczenie cyfrowe	
Inne (jakie?)	

7. *Czy Pani/Pana zdaniem istnieją w gminie Bogdaniec inne istotne problemy społeczne (nieujęte w tej ankiecie) wymagające priorytetowego potraktowania?*

.....
.....
.....
.....

.....

.....

CZĘŚĆ II

Pytania uszczegóławiające obszary strategiczne:

- **wspieranie rodzin,**
- **bezpieczne społeczeństwo,**
- **wysoka aktywność zawodowa,**
- **troska o kondycję zdrowotną,**
- **przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności,**
- **wysoki poziom świadomości i aktywności społecznej mieszkańców w każdym wieku,**
- **skuteczny system społecznego wsparcia oraz integracja środowiska lokalnego.**

1. Wspieranie rodzin

1. Które z podanych elementów realizacji obszaru *Rodzina – najlepszym środowiskiem rozwoju* uważa Pani/Pan za najważniejsze? (Można wybrać max. 5 odpowiedzi.)

<i>Rozwój środowiskowych form wsparcia dziecka i rodziny w tym asystenta rodziny (np. świetlice środowiskowe)</i>	
<i>Budowanie wczesnego systemu wspomagania dzieci o szczególnych potrzebach rozwojowych i emocjonalnych i edukacyjnych (np. rehabilitacja fizyczna, psychologiczna)</i>	
<i>Wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych</i>	
<i>Podjęmowanie działań pomocowych mających na celu podniesienie poziomu życia rodzin z dziećmi</i>	
<i>Realizacja programów rządowych oraz tworzenie i realizacja lokalnych programów z zakresu wspierania rodziny</i>	
<i>Podnoszenie świadomości społecznej na temat zagrożeń wynikających ze stosowania przemocy</i>	
<i>Podjęmowanie działań ograniczających zjawisko przemocy w rodzinie oraz środowisku rówieśniczym</i>	
<i>Działania pomocowe ukierunkowane na wychodzenie rodzin z kryzysu</i>	
<i>Realizacja programów profilaktycznych oraz promowanie prawidłowych metod wychowawczych</i>	
<i>Promocja dobrych praktyk w zakresie działań na rzecz pomocy dziecku i rodzinie</i>	
<i>Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności kadr (świetlice środowiskowe)</i>	
<i>Współpraca i wymiana doświadczeń pomiędzy instytucjami i organizacjami (praca z rodziną)</i>	

2. Co Pani/Pana zdaniem należy zrobić, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji powyższego obszaru?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

II. Bezpieczne społeczeństwo

1. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w swoim miejscu zamieszkania?

- a) nie
- b) raczej nie
- c) raczej tak
- d) tak

2. Jeśli nie, to jakie są przyczyny braku bezpieczeństwa?

- a) zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy)
- b) słabe oświetlenie
- c) brak patroli policyjnych
- d) niewłaściwe zachowania pijących alkohol w miejscach publicznych
- e) częste włamania i kradzieże
- f) inne
- (jakie?).....
-

3. Które z podanych elementów realizacji obszaru **Bezpieczne społeczeństwo** uważa Pani/Pan za najważniejsze? (Można wybrać max. 5 odpowiedzi.)

Rozpoznawanie zagrożeń i uwarunkowań ich występowania	
Prowadzenie systematycznego monitoringu występujących i potencjalnych zagrożeń	
Przygotowywanie i wdrażanie projektów eliminacji zagrożeń	
Współdziałanie instytucji na rzecz zapobiegania zagrożeniom (służby socjalne, policja, szkoły, itp.)	
Edukacja i aktywizacja w zakresie eliminowania zagrożeń	
Szacowanie ryzyka zagrożeń i zapewnienie niezbędnej pomocy	
Określanie potrzeb w zakresie reagowania w sytuacjach wystąpienia różnorodnych rodzajów zagrożeń	

Szacowanie i przygotowanie pomocy potrzebującym w stanach zagrożeń ich bezpieczeństwa	
Tworzenie planów i procedur współdziałania dla określonych rodzajów zagrożeń zapewniających niezbędny ratunek i pomoc zagrożonym	
Prowadzenie skutecznych działań interwencyjnych i ratowniczych w sytuacjach zagrożeń zdrowia i życia ludzi, mienia i środowiska	
Zapewnienie warunków przetrwania i życia dla osób potrzebujących pomocy	
Zapewnienie ludności ochrony i bezpieczeństwa na wypadek zagrożeń cywilizacyjnych i powodowanych przez siły natury	
Budowa zintegrowanego systemu reagowania na występujące zagrożenia	
Wsparcie i pomoc w przetrwaniu po doznanych stratach spowodowanych zaistniałym zdarzeniem	
Tworzenie materialnego zabezpieczenia potrzeb ludzi, którzy utracili w wyniku zdarzeń warunki mieszkalne i materialne	
Zapewnienie opieki i możliwości radzenia po urazach traumatycznych (pomoc psychologiczna i terapeutyczna)	

4. Co Pani/Pana zdaniem należy zrobić, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji powyższego obszaru?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

III. Wysoka aktywność zawodowa

*1. Które z podanych elementów realizacji obszaru **Wysoka aktywność zawodowa** uważa Pani/Pan za najważniejsze? (Można wybrać max. 3 odpowiedzi.)*

Zwiększenie aktywności biernych zawodowo, które znajdują się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy (staże, szkolenia zawodowe, roboty publiczne, prace interwencyjne)	
Promowanie idei uczenia się przez całe życie	
Wsparcie finansowe przedsiębiorców w tworzeniu nowych miejsc pracy	
Współpraca z organizacjami pracodawców	
Obejmowanie programami osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (np. osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze)	
Pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację projektów	

2. Co Pani/Pana zdaniem należy zrobić, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji powyższego obszaru?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

IV. Troska o kondycję zdrowotną

1. Które z podanych elementów realizacji obszaru **Troska o kondycję zdrowotną** uważa Pani/Pan za najważniejsze? (Można wybrać max. 3 odpowiedzi.)

Realizacja programów profilaktycznych oraz działań edukacyjnych w zakresie zdrowia	
Realizacja kampanii społecznych wzmacniających odpowiedzialność za swoje zdrowie	
Wspieranie działań zachęcających mieszkańców do aktywnego spędzania wolnego czasu	
Rozwój środowiskowych form wsparcia seniora w tym asystenta seniora	
Wspieranie rozwoju leczenia odwykowego	
Wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych działających na rzecz Rozwiązywania Problemów Społecznych i rodzinnych związanych z uzależnieniami (kluby AA, pomoc rodzinom osób uzależnionych)	
Działania edukacyjne skierowane do pracowników ochrony zdrowia	

2. Co Pani/Pana zdaniem należy zrobić, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji powyższego obszaru?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

V. Przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności

1. Które z podanych elementów realizacji obszaru **Przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności** uważa Pani/Pan za najważniejsze?

Prosimy o wpisanie znaku X w odpowiednie pola w poniższej tabeli. Można wybrać max. 2 odpowiedzi.

Budowa gminnych lokali mieszkalnych	
Pozyskiwanie lokali socjalnych	
Racjonalne wykorzystanie gminnego zasobu mieszkaniowego	
Dodatki mieszkaniowe	
Obniżka czynszu najmu lokali mieszkalnych	

2. Co Pani/Pana zdaniem należy zrobić, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji powyższego obszaru?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

VI. Wysoki poziom świadomości i aktywności społecznej mieszkańców w każdym wieku

1. Które z podanych elementów realizacji obszaru **Wysoki poziom świadomości i aktywności społecznej mieszkańców w każdym wieku** uważa Pani/Pan za najważniejsze?

(Można wybrać max. 3 odpowiedzi.)

Wspieranie rozwoju osób oraz funkcjonowania ośrodków aktywności społecznej (np. świetlice wiejskie)	
Współpraca różnych środowisk na rzecz rozwoju społecznego	
Promowanie edukacji i aktywności społecznej	
Podtrzymywanie i upowszechnianie tożsamości narodowej i lokalnej	
Poszerzanie możliwości kształcenia dorosłych	
Kształtowanie odpowiedzialności społecznej w obszarze funkcjonowania osób niepełnosprawnych i starszych (wrażliwość społeczna)	
Rozwój działań na rzecz integracji międzypokoleniowej	
Tworzenie sieci miejsc wspierania rodzin	

2. Co Pani/Pana zdaniem należy zrobić, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji powyższego obszaru?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

VII. Skuteczny system społecznego wsparcia oraz integracja środowiska lokalnego

1. Które z podanych elementów realizacji obszaru **Skuteczny system społecznego wsparcia oraz integracja środowiska lokalnego** uważa Pani/Pan za najważniejsze?

(Można wybrać max. 5 odpowiedzi.)

Pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb bytowych	
Wskazywanie możliwości i sposobów realizacji wyższych potrzeb życiowych (np. kultura, sport, edukacja)	
Pomoc w zapewnieniu środków na leki i leczenie	
Pomoc w zapewnieniu opieki społecznej	
Zbieranie informacji nt. sytuacji i potrzeb osób z niepełnosprawnościami	
Likwidacja barier architektonicznych, transportowych, technicznych, cyfrowych i w komunikowaniu się	
Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami	
Aktywizacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami	
Integracja społeczna osób z niepełnosprawnościami	
Wspieranie zatrudnienia socjalnego (np. praca dla osób z niepełnosprawnościami, osób wychodzących z bezdomności)	
Wspieranie różnych form aktywności seniorów	
Rozwijanie i promowanie oferty kulturalnej, oświatowej i rozrywkowej dla osób starszych	
Działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa osobistego i socjalnego osób starszych	
Wspieranie działań dotyczących wzajemnego poznawania, zrozumienia historii, tradycji i obyczajów różnych narodowości, wyznań i kultur	
Realizacja programów dla społeczności mniejszości etnicznych i narodowych	
Integracja cudzoziemców	
Działania zmierzające do ograniczenia wszelkich form dyskryminacji	

2. Co Pani/Pana zdaniem należy zrobić, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji powyższego obszaru?

Tabele

Tabela A13. W jakim stopniu jest Pani/Pan zadowolony z następujących dziedzin życia w gminie Bogdaniec

Dziedziny		%
poziom opieki społecznej	bardzo niezadowolona/y	0,0%
	niezadowolona/y	2,3%
	niezdecydowana/y	22,7%
	zadowolona/y	70,5%
	bardzo zadowolona/y	4,5%
dostęp do opieki zdrowotnej (lekarze specjaliści, ośrodki zdrowia)	bardzo niezadowolona/y	6,8%
	niezadowolona/y	20,5%
	niezdecydowana/y	34,1%
	zadowolona/y	34,1%
	bardzo zadowolona/y	4,5%
oferta kulturalna Gminy	bardzo niezadowolona/y	0,0%
	niezadowolona/y	18,2%
	niezdecydowana/y	22,7%
	zadowolona/y	56,8%
	bardzo zadowolona/y	2,3%
bezpieczeństwo publiczne	bardzo niezadowolona/y	2,3%
	niezadowolona/y	2,3%
	niezdecydowana/y	20,9%
	zadowolona/y	65,1%
	bardzo zadowolona/y	9,3%
warunki mieszkaniowe	bardzo niezadowolona/y	0,0%
	niezadowolona/y	4,5%
	niezdecydowana/y	13,6%
	zadowolona/y	70,5%
	bardzo zadowolona/y	11,4%
oferta edukacyjna placówek oświatowych	bardzo niezadowolona/y	0,0%
	niezadowolona/y	9,1%
	niezdecydowana/y	11,4%
	zadowolona/y	70,5%
	bardzo zadowolona/y	9,1%
dostęp do informacji, do Internetu	bardzo niezadowolona/y	2,3%
	niezadowolona/y	18,2%
	niezdecydowana/y	9,1%
	zadowolona/y	61,4%
	bardzo zadowolona/y	9,1%

Źródło: badania własne

